

# AREGGEL

Ara 3000 korona

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:  
VIII. KER., RÓKK SZILÁRD-UTCA 19

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 38.000 kor. Egyes szám ára 30 Groschen 150 szokol, 120 lira, 1 francisk frank

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL  
TELEFONJAI: JOZS, 143-26, JOZS, 34-42

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

TELEFONOK VASÁRNAP DELUTANTÓL  
REGGELIG: JOZSEF 3-30, JOZSEF 10-16

V. évfolyam

Budapest, 1926 szeptember 27

39. szám

## Halálos baleset érte a vasárnapi svábhegyi autóversenyen Vasady Ottót, a Pesti Hírlap fotoriporterét, Kalmár Tihamér bácskai földbirtokos turakocsiján

Az autó az Istenhegyi-uton gumidefektet kapott, nekifarolt egy fának, amely a kocsi jobb hátsórészét leszelte. — Kalmár és a mellette ülő Papp Manci táncosnő sértetlenek maradtak

## Vasady, aki kizuhant és koponyaalapi törést szenvedett, néhány óra múlva a Szent János-kórházban meghalt

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap reggel a Kékgolyó-utcában, ahol a svábhegyi autóverseny résztvevői startoltak, Vasady Ottó, a „Pesti Hírlap” fotoriportere jelentkezett az egyik versenyzőnél, Kalmár Tihamér bácskai földbirtokosnál, hogy őt is vigye el versenykocsiján.

— Ne okoskodjék — mondták neki az újságírók —

ne üljön versenykocsira, nem akarunk magáról nekrológót írni!

Kalmár Tihamér, aki Steyr-turakocsiján indult, amely a 12-es startszámot viselte, nem szívesen fogadta Vasadyt. A kocsiban Kalmár mellett márült egy utas, Papp Manci táncosnő. Kalmár kérte Vasadyt, hogy ne menjen vele, mert az ő kocsija tulajdonképpen a 13-as és még baj lesz. Vasady azonban beült a kocsiba. Akik még figyelték a kocsit, megdöbbenve látták, hogy Vasady leveti barna sportkabátját és puloveres alaja minduntalan kiemelkedik a karosszékéből.

Föl is állt a kocsiban, fotografált a robogó kocsiról.

Alig indították el a következő versenyzőt, a 14-es kocsit Landy Istvánnal, néhány perc múlva a tábori telefonon már jelentették, hogy

az Istenhegyi-uton, az utkaparó-örháznál a 12-es kocsi nekiment egy fának, a kocsi utasa a hátsó ülésből kivágódott és belső sérülést szenvedett.

A mentők a közelében voltak, mert előre tudták, hogy ez itt veszélyes hely. Ifj. dr. Strausz István mentőorvos és dr. Szabó Imre igazgatói szaksegéd siettek egy mentőkocsival a jelzett helyre. A szerencsétlenség színhelye az Istenhegyi-uton, a 45. számú utkaparóház előtt mintegy 200 lépésnyire van. Az uttest itt éles derékszögben fordul. A terület ugyszólván sík, emelkedése nincs. Az utat fák szegélyezik. Tul az ut könyökén kis part emelkedik.

Kalmár Tihamér autója a forduló után a jobboldali második fa törésének vágódott hátsó felével és a kocsi jobboldalát a fa törése teljesen leszelte.

A szétronszolt autót az összelitkezés ereje visszadobta az uttestre. Kalmár Tihamér és a mellette ülő Papp Manci sértetlenek maradtak, a kocsi utasa,

Vasady Ottó azonban az uttest jobboldalán emelkedő árokpartnak esett és eszméletlenül legurult az árokba.

Külső sérülés nem látszott rajta, csak balarcát karcolta meg egy kisse, azonban a mentők rögtön konstataáltak, hogy

Vasady koponyaalapi törést szenvedett és belső sérülései is életveszélyesek.

A mentők azonnal az Új Szent János-kórházba vitték.

A szentatank szerint Vasady, aki a töltésre esett, egy borzalmas jékiáltással még fölugrott a földről, de nyomban összerogyott és eszméletlenül terült el. A kocsiban a törmelék között ott feküdt Vasady sportkabátja, mindenféle jelzőszalok és olajos rongyok. Nagy megütközést keltett, hogy amikor az autót tüzetesebben átvizsgáltuk,

a vezető ülésénél, a bal táskában egy konyakos üveget találtak, amely félig üres volt.

Ez a kritikus lelet azonban azt a gyanút vetette föl, hogy Kalmár talán végtelenül több konyakot ivott, mint amennyit szívesítőn emélni egy versenyzőnek inni szabad. Azonban természetesen ezt egyelőre nem lehetett megállapítani, az a további nyomozás dolga lesz, hogy tisztázza, mikor fogyott el az a hiányzó félveg konyak és hogy

vajjon konyakos mámorral vezette-e kocsiját a versenyben Kalmár Tihamér.

Az Új Szent János-kórházban pedig ezalatt az orvosok lemondottak Vasady Ottó életéről. A sebészeti 2-es kórteremben a 14-es ágyon helyezték el a szerencsétlen Vasady Ottót, akit dr. Jellinek osztályorvos azonnal megvizsgált. Nyomban konstataálta, hogy menthetetlen. A haldoklóhoz eljött dr. Szabó Aladár, az Automobil Club vezetőikára, aki mely szomorúsággal állt meg a verseny tragikus áldozatának ágyánál. Elközben a belső sérülés folytán Vasady Ottó, aki rengeteg vért hányt és eszméletelt egy pillanatra sem nyerte vissza,

delután 4 órakor meghalt.

Harminnégyéves volt, dús gazdag pesti családból származott, háttaladónos és egy dobozgyár társtulajdonosa volt. Atyja, Vasady Gyula, aki most 70 éves, két évvel ezelőtt egy szanatóriumba vonult vissza és a Podmaniczky-utca 43. szám alatti háromemeletes bér-

## Kurucok, jó éjszakát!

A Nemzeti Színház színpadjára figyeltünk az este regényes elfogódottsággal. A néma magyar közönség előtt és a színpad néma kurucái közt lehajtott szegyenült fejét az elbukott hős és megtört szava kurtán bucsuzott egykori kenyeres pajtsáitól, szerelmeves vitézeitől, a hűnek, igaznak maradt komor szabadságvivőktől: kurucok, jó éjszakát! Jó éjszakát, Ocskay brigadéros, akit visznek immár az újvári piacra, szépséges fejedet leütni nyakadból. Aki megtévedtél, aki elhagyta a kurucok rongyos zászlaját, aki az arannyal szőtt labanc zászló alá állottál. Kár, kár, kár, kár vala Ocskay Lászlónak, lenni árulónak! A nemzet délibábos színpadján a véget játszódot el előttünk. Mi átal sóhajtottunk a színház falán, a nemzet életébe. Vissza ringattuk a lelkünket ifjukorunkba, mikor szentséges divat volt ebben az országban kurucnak lenni. Elvontuk előttünk azok a legnemesebb magyar fejek (amelyeknek drága szemei már lecsukódtak), a tünni, törni, nyelni, nyalni nem akart magyarságnak a vezérei, képviselői, kik egy meg két emberöltőn keresztül ültek az ország gyűlésén a baloldalon, se viharok, se süttőgő zephirek még nem tudták őket mozdítani. Sem őket, az elől tűndöklőket, a népszerűeket, se pedig megöztük a negyvennyolcas magyarok százezreit, sem a kuriák független urait, sem a bérére szorult tanárt, tanítót, sem az állomásfőnököket, sem az árvagyamot, sem a patikust, sem a zúrszabót, sem a magyaros vidéki zsidóságot, akár gazdag bérlő, akár szegény, bádigos, vagy tollszedő lett légyen. Nem Újvár járt pedig akkor már a lelkét tagadó brigadérosnak, hanem kiadós koncessziók, vastag prezentek, címek, kitüntetések, rokonok beemlése, minden siker, kellemesség és boldogság. Ez a kurucság nem bomlott meg és nem züllött széjjel a Tiszák cézári erejéül és megmaradt a nagy labanc aerára jött kormányok hatalmának jégéi s panamista árvizei alatt. Hitük volt a kuruc nemzedékeknek, meggyőződés égett a lelkükben és előre világított az a magyar nemzet egyenes és egyetlen útjára. A csábító arannyal tűndöklőbb volt a magyar öntudat, édesebb volt a szerencse szüretjénél a büszkeség. Mit révedezünk egy elmult világ emlékein? Kurucok jó éjszakát... oda már ma az a kurucság, ami a nyakas, a szabad, a szókimondó, maga lábán járó, magu igazában bizó, hitében hívó, férfias, egyenes magyart jelentené. Gróf, gazdag zsidó, tudós, minden kiválóság, minden svihák és senki versenyt dörzsölközik a hatalomhoz, tapad, sunyit, hizeleg és hallgat. Sajtó, utolsó lobogója a kuruc verekedésnek, magyar sajtó! Hová lettél, hová sompolyogtál, hová lapultál! Ifjuság, amely mindig a szabadság, jogoké, idealizmusé voltál és amely labancbél vagy ma a legeszközöb labancságnál. Mi lesz bejőled, akiben elhal a napfény és világosság vágya és ismerete, mint a föld alatt élő vakondokban. Mi lesz veled Magyarország, akit nem alázas sutogás tartott meg, hanem a szabadság égő zengő imadata!

hádsz, továbbá boríték- és dobozgyártó red, miut egyetlen fiára bízta. Vasady Ottó azonban a gyár vezetésével nem foglalkozott, mert hajlama másfelé vitte. A háború kitörésekor Párisban folytatott tanulmányokat és itt internálták. A vicinenszi erőben töltötte az internáltság éveit, majd mint eserefofogly hazakerült. A sport érdekelt mindenekelőtt és a fotográfálással is a sport kedvéért foglalkozott.

Atyja részvényársaságá alakította gyárát

## Kalmár Tihamér elmondja a halálos katasztrófa részleteit

(A Reggel tudósítójától.) Kalmár Tihamér földbírtokos, a 12. számot viselő Steyr-autó vezetője, amelyről Vasady Ottó a verseny-pályára zuhan, vasárnap délután a Hungaria-szállóbeli lakásán A Reggel munkatársának a következőképen mondta el a szerencsétlenség lefolyását:

— Szombaton délután egy barátom bemutatta Vasady Ottót, a „Pesti Hírlap” fotóriporterét, azzal, hogy szeretne a versenyen az én kocsimon ülni. Előre kell boosátanom, hogy Vasadynak megmondtam, hogy az esetleges előforduló balesetekért semmiféle felelősséget nem vállalhatok. En a kormánykeréknel foglaltam helyet, mellettem Pap Mancsi táncosó állt, míg hátul Vasady Ottó helyezkedett el. Néhány méternyre az utkaparóháztól a pálya legveszedelmesebb fordulójához értünk, amikor egyszerre csak éles pukkamást hallottam, a következő pillanatban az autó hátulsó része nekiütődött egy fának. Természetesen azonnal teljes erővel fékeztem, amiótt a kocsi pár métert csuszott, majd féloldalt dülve megállt. Hátrafordultam,

Vasady Ottót nem láttam a kocsiában.

Ugyanakkor a pálya szélén álló közönség befutott az utra és 4 vagy 5 méternyre a kocsitól egy földön heverő embert vett körül. Ez Vasady volt. Fényképezőgépe néhány lé-

Vasady Ottó és Vértesi Aladár rt. borítékgyár

néven és a gyár vezetését Vértesire bízta. Vasady ötleten ember volt, a Podmaniczky-utca 43. szám alatti házban lakott garzonlakásában, minden idejét főképen az automobil-sportnak szentelte. Ez az ambíció kergette, hogy rendkívüli produkáljon, a versenyautóról akart fotográfálni és a Kodakkal együtt, amely kezében összetört, örökre lehunyt a szemét. Nagy Andor

pésnyire összetörve hevert az árokban. A meg-sérült kocsi megvizsgáltuk, nézetem szerint

a szerencsétlenség tulajdonképen egy következtetés be, hogy amikor az éles fordulóra értünk, a jobb hátsó kerék pneuma-tikja defektet kapott, a kocsi hátulsó része jobbfelé farolva, nekiütődött egy ut-széli fának.

A szemtanúk állítása szerint Vasady egész idő alatt, amíg a szerencsétlenség színhelyére nem értünk, folyton fotográfált és különösen a fordulónál volt elfoglalva a fényképezéssel. A verseny alatt az utasnak sportszerűen kell ülni az autóban az éles fordulónál.

Ha Vasady Ottó a sportszabályt betartotta volna és erősen belcapaszokdik a foggantyuba, akkor

neki épp ugy semmi baja nem történik, mint a mellettem ülő hölgyutasnak.

Ő szegény azonban, hivatásának teljesítése közben mindenről elfeledkezett és így történhetett meg a sajnálatos és szomorú szerencsétlenség. Meg akartam látogatni a kórházban, ahol kö-zültek, hogy kiszenvedett. A hír hatása alatt szinte perekegim nem tudtam szóhoz jutni, anynyira megrondított és lesújtott Vasady Ottó tragikus végű szerencsétlensége.

## Vasárnapra megdőlt minden polgármester-választási kombináció:

### Bárczy, Sipőcz és Ripka állják a harcot

Ripka: „Világos dolog, hogy a szerdai polgármesterválasztáson hárman fogunk megmérkőzni egymással!” — Sipőcz Jenő is cáfolja visszalépését. Bárczy már az első választáson megkaphatja az abszolút többséget

(A Reggel tudósítójától.) A polgármester-választás körül már két hét óta a legfantasz-tikusabb kombinációk kergetődnék. Még szombaton este is úgy hírtelt, hogy

a szerdai választáson csak két jelölt fog egymással szemben állni, más szóval, vagy Ripka Ferenc, vagy Sipőcz Jenő lemond a jelöltségről.

Mindezekből a kombinációkból — amint va-sárnapra kiderült — csak annyi igaz, hogy csakugyan folytak tárgyalások egyrészt Sipőcz Jenő visszalépésére, másrészt abban az irányban, hogy a Wolff-párt egy részének, különösen pedig a tizenhéttagú keresztény-szocialista csoportnak szavazatát a kormány jelöltje, Ripka Ferenc számára biztosítsák. Kormányparti körökben bizonyos névsorok és statisztikai adatok is jártak kézről-kézre, amelyek Ripka megválasztásának „esélyeit” lettek volna hivatva alátámasztani, mára azonban nyilvánvalóvá lett, hogy Bárczy Ist-

ván megválasztását a két ellenpártnak a hely-zettel ismerős tagjai sem tartják megakadályozhatónak, sőt akik teljesen tisztában van-nak a törvényhatósági bizottság összetételé-vel, azok bizonyosra veszik, hogy

Bárczy mindjárt az első választáson leg-alább 8–15 főnyi abszolút többséget kap, másszóval, pótválasztásra nem is fog már sor kerülni.

Tilyen körülmények között már a szélső jobbol-dali sajtó sem teszi magát nevétségessé a Bárczy visszalépéséről szóló álhir kolportálá-sával és ha szombaton este még mindig az a hír járta, hogy a szerdai polgármesterválasz-táson csak két jelölt mérkőzik meg egymással, ennek magyarázatát politikai kö-ökben azt hangoztatták, hogy Ripka vagy Sipőcz közül az egyik jelölt kedden dében ökvellenül be fogja jelenteni visszalépését. A Reggel munkatársa ezeket a hírekre való tekintettel vasár-nap délelőtt fölkereste az Újvárosi házán

Ripka Ferenc

főpolgármestert, aki a következőket mondotta: — A polgármesterjelöltségtől éppen úgy fo-gok visszalépni, mint ahogy ma — Inkopusztán vagyok Bethlen miniszterelnöknel. Ma ugyanis azt a hírt terjesztették rólam, hogy visszalépésem ügyének megbeszélése céljából ma Inkeré utazom. Amint azonban A Reggel is megállapítja, itt vagyok ma is a hivatá-lomban és kijelentem, hogy a visszalépésemről

szóló kombinációk éppen olyan alaptalanok, mint inkei utazásom híre.

Egyszersmindkorra megállapítom, hogy visszalépésemről szó sincs.

nem tudok arról sem, hogy akár Bárczy, akár Sipőcz visszalépésre készülne. Ezek után

világos dolog, hogy a szerdai polgármester-választáson hárman fogunk megmérkőzni egymással.

A leghatározottabban megcáfolta visszalépő-sének híret munkatársunk előtt

Sipőcz Jenő

is, akinek egyik legexponáltabb híve,

Petrovác Gyula,

a következőket mondotta A Reggel munka-társának:

— Sipőcz Jenő visszalépése teljesen kizárt dolog.

Sem az ő becsületét, sem pártunk becsüle-tét nem vagyunk hajlandók szállítani, a visszalépés pedig ezzel volna egyértelmű.

Szentül meg vagyok győződve arról, hogy a szerdai választáson — amint kívánatos is — három jelölt fog küzdeni a győzelemért. Itt az ideje, hogy levessük az alarcot.

Legyen vége a politikai szembekötődésnek

és az új polgármestert ne a kormány hatalmi szava, ne apró-cseprő trükkök és mesterkedé-sok, hanem a törvényhatósági bizottság többsége állítsa a főváros élére.

Sipőcz visszalépésének hírével egyöbkként foglalkozott a keresztény községi párt leg-utóbbi értekezlete is, amelyen Milotay István rendkívül érdekes kijelentést tett arról az es-hetőségről szólva, hogy ha a választásnak vagy pótválasztásnak Bárczy István és Ripka Ferenc között kellene előlőnie. Ez a kijelentés, amelyet

Milotay István

vasárnap dében A Reggel munkatársa előtt megerősített, így szól:

— A kereszténység szempontjából nem talá-lok különbséget Ripka és Bárczy között, ha tehát a választásnak kettőjük között kellene előlőnie, akkor

csak azt szabad nézni, hogy melyik a tehet-ségesebb; már pedig egy pillanatig sem lehet kétséges, hogy tehetőség dolgában Bárczy István toronymagasságban áll Ripka Ferenc fölött.

Rendkívül érdekes, hogy bizalmas körben Apponyi Albert gróf is Bárczy polgármes-tersege mellett nyilatkozott.

amikor kijelentette, hogy a főváros elsőrangú érdekének mindenféle mellékszempontot hát-terbe kell szorítani, a főváros érdeke pedig kétségtelenül Bárczy megválasztása mellett szól.

## Dr. Wilhelm Károlyné Sugár Szerén

az ideális hitves, az önfeláldozó anya, testvér, gyermek, sógoróné és rekón szeptember 26-án hajnalban megszűnt élni, pótolhatatlan árt hagyva maga után mindazok lelkeben, akik olyan nagyon szerették.

Temetésé f. hó 28-án délután 1/4 órákor lesz a kerepesi (régi) zsidótemető halottasházából.

Öz. Sugár Gézné, nevelőanyja.

Öz. Wilhelm Mórné, anyosa.

Kovács Józsefné sz. Sugár Ilona,

Nagy Hugóné sz. Sugár Erzsé,

Fekete Mihályné sz. Sugár Teréz,

Sugár József,

testvérei.

Kovács József,

Dr. Wilhelm Frigyes,

Nagy Hugó,

Fekete Mihály,

sógorai.

Forgács Marcellné sz. Wilhelm Ilona,

Sós Imréné sz. Wilhelm Margit,

Schulz Adolfné sz. Wilhelm Steli,

sógorónéi.

## Eladó-tisztviselő

ügyes, önálló, többévi gyakorlattal külső szolgálatra automobillaktározás szakmájában kerestetik. Előnyben részesülnek, kik pneumatikakészítésben sikeres működnék. Bőszletes ajánlatok referenciák-kal, fizetési igényekkel „szakmabörzse” jellegre



Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közön-séget, hogy őszi angol divatszövevényeink már megérkeztek; egyben felhívom szives figyel-müket 45 év óta fennálló férfidivat-, kalap- és fehér-neműraktárainkra is.

Feisthammel és Földvály

angol férfiszabóság,  
Kossuth Lajos-utca 18. szám

Földvály Imre

Kossuth Lajos-utca 18. szám  
és Rákóczi-ut 7



# Rafael Oszkár és Tivadart, a milliárdos vasnagykereskedőket sikkasztás és hitelezési csalás címén vasárnap letartóztatta a rendőrség

**Egy nemlétező részvénytársaságra iratták át nagyértékű ingatlanait, ők pedig fizetéseketelenséget jelentettek. — Négy és fél milliárdot követel a Rafael-testvéreken 286 hitelező**

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt a Berlińi-terri Rafael Oszkár és Tivadar vasárnap és műszaki nagykereskedés tulajdonosait; Rafael Oszkár és Rafael Tivadar nagykereskedőket a rendőrség letartóztatta.

A letartóztatott fivéreket, akik a legismertebb és köztudomás szerint legvagyonosabb fővárosi vasnagykereskedők közé tartoztak, sikkasztással és hitelezési csalással

vádolják azok a följelentések, amelyek a vasárnapi nap folyamán a rendőrséghez érkeztek. A cég a háboru után alakult. A fivéreket közül

Oszkár volt a szakember, aki azelőtt a Frankl A. Herman ismert vaskereskedő cégnél volt segéd, míg Tivadar pincér volt

es éveken keresztül külföldön élt. Külföldről egy kis megtakarított pénzzel jött haza, egyrészt ezzel a pénzzel, másrészt erdélyi rokonainak támogatásával bérelt ki a két fivér egy kis üzlethelyiséget a Berlińi-ter 4. számú házban. Az üzletet főleg kedvező fekvése hamarosan föllendítette: a vidékiek, akik a Nyugati pályaudvaron érkeztek Pestre, jó vevői lettek a Rafael-fivérek vaskereskedésének. Rafael Oszkár és Tivadar rövidesen megvásárolták az üzletük mellett levő kávéháznak a helyiségét, áttörötték a falat és a megnagyobbított, szép portállal ellátott helyiségben már külön en grós és külön detailsztályt létesítettek.

Rafaelék arról voltak ismeretesek, hogy soha sem vettek hitelt igénybe, mindent készpénzzel vásároltak, ami egyrészt jó márkává tette a szakmában a Rafael nevet, másrészt mindenhez olcsóbban jutottak hozzá, mint a hitellel vásárolók. Az üzlet egyre jobban ment, Rafaelék már házat és telket is vásároltak maguknak.

Mátyásföldön villát vettek, Újpesten egy kis családi házat és megvették azt az 1200 négyzetföldön kiterjedésű telket, amelyen az ismert Zöld Vadász-vendéglő terült el.

Az utóbbinak az értéke legújában jelentősen emelkedett, mert belécsak az Andrássy-ut tervezett meghosszabbítási vonalába. Az ily módon egyre jobban terjeszkedő Rafael-fivérek néhány hónappal ezelőtt azt az újítást vezették be az üzletben, hogy nemcsak vasárnap, de műszaki cikkeket, izólámpát, biciklit is kezdtek árulni. Ezeket az árukat azonban már nem készpénzzért vették, hanem kisebb, néhány-milliósi tételekben

## bizományba

vették át különböző cégektől. Néhány héttel ezelőtt Rafael Oszkár fölkereste a „Kremencey József Rt. Magyar Wolfram Lámpanyár” budapesti igazgatóját, Moray Miklóst és előadta, hogy néhány milliónyi már meglevő tartozásán fölül most ismét nagyobb mennyiségű árut akar hitellel vásárolni. Moray igazgató garanciát kért Rafaeltól, aki fölválasztva így válaszolt:

— Mit képsz maga, nekem házam van, telkem van, több a pénzem, mint maguknak. Tőlem igazán nem kell garanciát kérnie.

Moray igazgató érdeklődött a Rafael-cég iránt, amelyről azt az információkat kapta, hogy a legutóbbi időben sokat vásárolt ugyan hitellel, de adósságait ingatlanai és üzleti tőkék többszörösen fölözti. Moray igazgató erre váltó ellenében mintegy százmillió korona értékű árut bocsátott Rafaelék rendelkezésére. Ugyanebben az időben — amint azt most a rendőrségi nyomozás kiderítette — Rafaelék más cégeknél is

hatalmas bevásárlásokat eszközöltek. A legutóbbi két hónap alatt két és félmillió értékű árut vettek át bizományba vagy vásároltak hitellel.

Az utóbbi esetekben váltót adtak, amelyek nagyobb rész októberben lettek volna esedékesek. Szeptember 17-én azonban a hitelezők azt

a váratlan és kellemetlen hírt kapták, hogy a Rafael Oszkár és Tivadar-cég az Országos Hitelevédő Egyesületnél fizetéseketelenséget jelentett. Vallomásuk szerint

a cég aktívája másfél milliárd, ezzel szemben a passzívák összege fölmúlja a négy és fél milliárdot.

A fizetéseketelenségi bejelentés után Rafaelék körlevelet küldtek hitelezőiknek, akiknek sorában nem kevesebb, mint 286 cég szerepel. A levélben fölcsóljítják hitelezőiket, hogy magán-egyeség céljából értekezletre jöjjenek össze.

Az értekezletet ma, hétfőn kellett volna megtartani.

A hitelezők azonban nem vártak a mai napig, mert

nyomára jöttek annak, hogy a Rafael-cég súlyos visszaéléseket követett el.

Mindenekelőtt megállapították, hogy Rafaelék néhány nappal ezelőtt összes hitelezőiket fölcsóljították arra, hogy bizományi tartozásukat fix-számlára írják át. Ily módon akartak menekülni a bizományi áruk eladásának büntetőjogi következményeitől. A bizományi áruk eladását ugyanis, ha a bizományos a vételárral nem számol el, sikkasztásnak minősíti a törvény, ezzel szemben a fix-számlákkal Rafaelék úgy akarták föltüntetni a dolgokat, mintha az árut nem bizományba, de hitellel vették volna.

Lehetetlennek találták a hitelezők azt is, hogy az a cég, amely az utolsó két hónapban két és fél milliárd adósságot csinált, most mindössze másfél milliárd aktívával rendelkezzen.

Mivel mindezeket fölül Rafaelék csak a kis-hitelezőknek küldték a magán-egyeségi értekezletre szóló meghívót, a százmillion fölül hitelezőket pedig egy szóval sem értesítették,

a hitelezők bizonyítottan látták, hogy Rafaelék fiktív fizetéseketelenséggel akarják őket kijátszani s ezért vasárnap több közülük följelentették Rafael Oszkárt és Tivadart sikkasztás és hitelezési csalás címén.

Az első följelentést dr. Vándor Mihály ügyvéd tette a Magyar Wolfram Lámpanyár ne-

vében, ezt követték az AEG Villamossági Részvénytársaságnak, az Altalános Gázüzlet és Villamossági Társaságnak, a Garay Testvéreknek, a Fém- és Acélárugyárnak, az Orbán Jakab, Schwarz József és Szűcs Nándor cégeknek följelentéseit. Dr. Kiss István rendőrfőtanácsos, az intellektuális osztály vezetője Papp Géza rendőrfőtanácsost bízta meg a nyomozással. Már a vasárnap folyamán megállapította a rendőrség, hogy a Rafael-testvérek, akik milliárdosok híreben állottak, valóban több milliárdnyi vagyonnal rendelkeztek. Eleinte titoktartognak látszott, hogy

hova tűnhetett el az a hatalmas vagyon szinte márol-holnapra?

Szathmáry és Drechsler detektívfőfelügyelők jöttek a nyomára annak a különös módnak, hogyan rejtette el Rafael Oszkár és Tivadar vagyonát a hitelezők elől? Kiderült, hogy néhány nappal ezelőtt a Rafael-testvérek több napilapban ezt a hirdetést tették közzé:

„Megvásárolnánk olyan részvénytársaságot, amelynek sem aktívái, sem passzívái nincsenek.”

Erre a hirdetésre akadt is jelentkező, aki hajlandó volt eladni a „Migrosin” Vegyipari Vegyiművek és Műszaki Részvénytársaságnak egész részvénypakettjét. Ennek az aktívum és passzívumelmélt, elméleti részvénytársaságnak összes részvényeit, tehát

az egész részvénytársaságot megvásárolták a Rafael-fivérek 6 millióért és erre a „Migrosin” részvénytársaságra iratták át egyszerűen minden vagyonukat. A telexkönyvben is átvezették ingatlanai tulajdonjogát a „Migrosin” nevére, pontosan hat nappal az inszolvencia bejelentése előtt.

Ugyanezeker hatalmas összegű megterheléseket vezettek be a telexkönyvbe Daniel James augsburgi cég javára. Ez a cég az egyik ingatlan telexkönyvi lapján 250 millió — a hitelezők fölfevése szerint fiktív — követeléssel szerepel.

Rafael Oszkár és Tivadar a főkapitányságon mindeddig nem adtak magyarázatot arról, hogy vagyonuknak többi részét hova rejtették el. A rendőrségi nyomozás most elsősorban ebben az irányban folyik és ezt kutatják a kárt szenvedett hitelezők is. Ezek közül a Rohmüller S. fém- és bádógárgyár cég 492 millió, az „Atala” milánói biciklikereskedés 345 millió, a Sittwerk und Sohn, Dielenfeld 188 millió, az Omnia Raktárház 168 millió, a Schweizer József-cég 160 millió, a Schweizer Henrik-cég 154 millió, az Osterreichische Senzwerk 134 millió, a Continental Rt. 107 millió követel. Amint ebből a névsorból látható, a hitelezők között számos külföldi cég is szerepel, így a magyar kereskedelem főjörmeve is megkívánja, hogy ennek a nagyvárnyú bűnyűnek minden részletét tisztázza a nyomozás.

## Eszterházy László gróf uradalmi intézőjét orvul agyonlőtték az ablakon keresztül

Székesfehérvár, szeptember 26.

(A Reggel tudósítójától.) Megrendítő esemény tartja izgalomban a fehérmegyei Sáros községet:

gróf Eszterházy László uradalmának intézőjét, Szikszay Ferencet szombat este orvul agyonlőtték.

Gróf Eszterházy László uradalmában szombaton, a délutáni órákban megkezdtek a munkások, helibéreké kifézetését, amelynek elvégezte után a kastély parkjainak területén levő fölügyelői irodában beszélgettek Szikszay Ferenc 42 éves gazdasági fölügyelő, Kern Ernő uradalmi számvévo, Szektlás Gyula főkertész és Báth József fekereskedő.

Félkiléte óra lehetett, amikor hatalmas

**ZALOGCÉDULÁKAT** Niváltak. Ekszereket bárkinél drágábban vesznek. Alapítotott: Singer J. IV, Egyetem-utca 11. 1896. Telefon.

dörrenés hallatszott és a következő pillanatban

Szikszay intéző holtan bukott a földre.

A golyó kívülről jött, a kettős ablaküveget bezuva, az intéző tüdejébe hatolt és azonnal megöltte. Szekesfehérvárról Rhuz Gyula vizsgálóbíró és dr. Jeszkó Ernő rendőrtanácsos szállottak ki a helyszínre és megindították a nyomozást.

GYÖNYÖRŰ

PERZSA

BUNDÁK

RÓZSA

szücsnél.  
Kristóf-ter sarok.

Elsőrangú kivitelű egy- és kétszobás

GARZONLAKÁSOK

központi fűtéssel és melegvízellátással, novemberben kiadók. Kisfaludy-utca 37 (Corvin-színháznál). Bővebbet dr. Perly Odón ügyvédnél, V. Szalay-utca 2. Telefon 21-80

Jegyrandelés:  
Tel.: L. 982-82.  
Előadások 4, 6,  
8 és 10 órákor

**DÉCSI MOZI SLÁGERMŰSORA!**

**AZ ARANYSZIVŰ  
MOSTOHA**

**A MONTMARTREI  
TÁNCOSNŐ**

Szlybemarkoló történet 8 fől. Főszereplő:  
„A két csavargó” főszereplője: **Claudinett**

Barbarra la Marr legutolsó amerikai filmszenzációja, férfiszereplő **Lewis Stone**

## Bethlen csütörtökön érkezik vissza Budapestre és pénteken már elnököl a falusi kislakásakcióról döntő minisztertanácsban

Mayer földmivelésügyi miniszter kijelenti, hogy a minisztertanács döntése jövő héten pártértekezlet elé kerül

(A Reggel tudósítójától.) Politikai körökben Bethlen miniszterelnök hazaérkezésének néhány nappal való elhalasztását arra magyarázzák, hogy

a miniszterelnök most már hangsúlyozni kívánja a polgármesterkérdésben való semlegességét.

A Reggel munkatársa ezzel szemben megállapította, hogy a kormánynapos késelelemnek sokkal prózább és semmissétre sem politikai oka van. Bethlen grófnak a miniszterelnökségen levő lakását ugyanis most renoválják és a gőzfűtés bevezetésének munkálatai annyira elhúzódtak, hogy

a miniszterelnök szerda vagy csütörtök előtt, még ha akarna, sem költözhetne vissza budapesti otthonába.

A miniszterelnök hazaérkezésének elhalasztása ezek után csak a kormánypartii kigazdálkálással körében okoz idegességet, akik rendszerint fontosnak tartják, hogy a falusi kislakások építésének ügye minél előbb dülöngésszen.

Kerüljön. A Reggel munkatársa beszélt ebben az ügyben

Mayer János

földmivelésügyi miniszterrel, aki a következőket mondta:

— Kezdetben úgy terveztük, hogy a döntés gyorsítása céljából e hét elején rendkívüli minisztertanácsban tárgyaljuk le a falusi kislakásépítés ügyében készített új tervezetet, a döntést azonban mindenképpen Bethlen miniszterelnök ur jelenlétében akarjuk meghozni. Tekintettel tehát arra, hogy a miniszterelnök ur előreláthatóan csak csütörtökön érkezik vissza Inkeről Budapestre,

a falusi kislakásépítés ügyében a pénteki rendes minisztertanács fog dönteni, amelyen már gróf Bethlen elnököl.

A kislakásépítési tervezet azonban legkésőbb a jövő hét derekán az egységes párt értekezletre elé kerül és meg vagyok győződve arról, hogy ez a régióta napirenden levő kérdés közmegnyugodásra fog elintéződni.

## Ma reggel számolnak el a kultuszminiszteriumban a Hegedüs-turné vezetői az elköltött milliárddal

Hogyan számol majd el a miniszterium az országnak?

(A Reggel munkatársától.) Négy héttel ezelőtt, amikor A Reggel megírta, hogy Hegedüs Gyula társulatát, amelyet két milliárd állami támogatással reprezentatív magyar társulatként akartak a külföldnek bemutatni,

programjánál, művészi személyzetének összetételénél, tehát egész erkölcsi föltekészültségénél fogva odaküldni csak kinos és szegényteljes kudarc érheti,

az egész magyar sajtó néma hallgatással siklott tovább megállapításaink fölött, sőt helyet adott bizonyos nyilatkozatoknak, amelyek a turnéval szemben fölmerülő slerpulusokat egyenesen hazafatlanoknak minősítették a sorok között. Bebizonyítottuk annak idején, hogy ez a harmadrangú társulat nem vindikálhatja magának egy reprezentatív magyar színészcsapat címét és jellegét és éppen ezért eléye-

sen tiltakoztunk az ellen, hogy a kormány ezen a címen

juttasson a reprezentatívnek deklarált, ilyen-ként valami föltünő jóakkal hivatalosan is elfogadott, de valójában a reprezentativségtől messze elmaradó társaságnak olyan hatalmas összegű szubvenciót, amelynek számai joggal döbbenetelték meg a közvéleményt. Annak idején A Reggelnek senki sem felelt. Csönd támadt a turné táján, senki sem védkezett, senki sem nyilatkozott. Hegedüs jelentette ki nagyon fölényesen mindössze annyit, hogy ő megy a maga útján, elgáncsolni nem hagyja magát, s nyitott kapukat döngelve, harminc-ötven művészi multját és magyar becsületét emlegette, amelyet szerinte támadásaink rosszkaratúan ki akarják kezdeni. Szeptember 20-ig tartott ez az ellentét A Reggel és Hegedüs Gyula között, azonban 20-án este

megszűnt,

mert Hegedüs azoknak a külföldi jelentéseknek az alapján, amelyek részint külföldi követéseinktől, részint a társulat külföldön utazó managerjétől Budapestre érkeztek, a turnét lemondta, azzal, hogy egymilliárd elköltődött, a megmaradt egymilliárd korona az állam rendelkezésére áll. Ezt így, ilyen elegánsan, ilyen nonchalance-al... Sajnos, A Reggelnek nincs módjában, hogy ugyanazzal az elegáns nemtörődomséggel suhanjon tovább az elköltött egymilliárd fölött, mert ez

az elköltött milliárd nem egy rajongó és felsőföten meccánus zsebéből való, ez a milliárd az államkasszából való, amelynek ziczegése adóba elhuroglt szerények és sbedlőasztalok resegése vegyül.

Ezért a milliárdért tehát valaki felelős, felelős pedig az, aki könnyelműen kiutalványozta, mielőtt meggyőződött volna arról, hogy a vállalkozást nem érheti-e — nem olyan kudarc, mint amilyen érte. — de bármilyen kudarc, amely egyáltalán érheti. Hegedüs Gyula a botrány kipattanását követő napon azt az érdekes kijelentést tette az egyik újságban, hogy: „nem Magyarország válogatott csapatát akarta külföldre vinni, hanem a maga művészeit, a maga tudását és tehetségét akarta a külföld előtt bemutatni”. Hát ha ez így van, akkor százszorosan erővel jelentkezik újból az a kérdés, hogy

ki érezhette magát följogosítva arra, hogy a magyar állampártból Hegedüs egyéni vállalkozásának kétmilliárdot kiutaljon, különösképen, hogy Hegedüs — amint azt ugyanebben a nyilatkozatában kijelenti —,

„nem a magyar színpadi irodalmat akarta külföldre vinni, hanem Hegedüs Gyula tudását akarta külföldre bemutatni”.

Amint ezt összes cikkeinkben lezögeztük: minden tisztelünk, sőt hódolatunk az a kivételes művészet, amelyet Hegedüs Gyula a magyar színpadon képvisel. De engedelmel kérünk, az ország jelenlegi helyzetében nemcsak hogy sürgősnek nem tartjuk azt, hogy Hegedüs Gyulának ez a néhány általános elismert, de fölföldön ismeretlen művészetét kétmilliárd korona állami szubvencióval be-mutassák, — mint ahogy Rákosi Jenő a turné ügyével foglalkozó duanautli levelében írja, nem utolsó sorban azért sem, mert ott „Hegedüs művészetére senki sem kíváncsi”, — de

az állam pénzével való hűnös sáfarkodásnak tartjuk azt a gavalér gesztust, amelynek eddig gazdája nem akadt s amellyel az ország pénzéből egymilliárdot elvezettek autóra, benzínre, lakócsésifűtők és külön röplőgépek díjaira, luxuscikkek és pezsgővaesorok herribilis számláira!

Hegedüs Gyula és két társa, akiknek tulajdonképpen a kétmilliárdot kiutalták, akik nélkül Hegedüs egyetlen föltér sem utalványozhatott s akik az izgig-vörig művész Hegedüst voltaképpen csak utólag vették be tarsnak a titokzatos donáció botrányos bukással végződő vállalkozásába, ma reggel 9 órákor jelennek meg a kultuszminiszterium egyik állandítkárnál, hogy jelenést tegyenek a turné elmaradásának okairól és átszámoljanak az elköltött egymilliárdról. Nem tudjuk, hogy az átszámolást az államtitkár ur elfogadja-e vagy sem, azt azonban bizonyosan tuduk, hogy

az összeülő nemzetgyűlés első interpellációs napján számon fogják kérni az elherdált milliárdot azoktól, akik azt könnyelműen kiutalták.

Mert nem azok a Lünösök, akik a pénzt kapták, hanem azok, akik adták. És legyen az államtitkár vagy miniszter. — többé állami pénzt nem kezelhet, felelős állásban meg nem maradhat!

Egyed Zoltán

## CORVIN CORVIN

Minden várakozást felülmuló, óriási sikert arat

**Wilde Oszkár  
Lubitsch és  
Ronald Colman**

filmremeke, a

**LADY  
WINDERMERE  
LEGYEZŐJE**

## CORVIN CORVIN

### Hutchinson-tornacipő



négy mennyiségben raktárra érkezett!

Vezérképviselet:

Bauer Imre, Budapest V, Dorottya-utca 8

Ne vásároljon **gyermekköcsit, vas- és rézbutort**

míg olesó áránkról meg nem győződük. Bruck vas-butorgyár, Andrássy-ut 38. sz. Párisi val szemben. Golyós csapogó gyermekköcsik kizárólagos eladása!

## INGYEN

küldjük a világhírű párisi jósnőnek, Théba asszonynak szerencsevonalait, amelyek bámulatba ejtette az egész művelt Nyugatot.

## INGYEN

esomagoljuk Önnek és küldjük a legizgatott érdeklődő könyvet a női titkokról. Aki postán megrendeli a rádióban Lotty arszépitőjét, hamvasztó arcú lesz, — olíveti azonnal a kerti, a ránkát. Az örök üdösnökét és ifjúsgnak a titkát rejtőgető csodaszert, máltal minden férfi meghódítható, azonnal diszkrétan küldi dr. Hegedüs, Budapest, Országház-tér 9, ha erre a címre utalvaon előre beküld 30.000 koronát.

## MAGYAR SZÍNHÁZ

Bemutató 1926 október hó 2-án

# Szeretek egy színésznőt!

Írta: Fodor László

a „Dr. Szabó Juci” szerzője

# A Nemzeti Múzeum súlyos bűnvádi följelentést tett

## szombat este az Esztergomvidéki Gazdasági Rt igazgatósága ellen

### Lefoglalták a részvénytársaság könyveit a különös és szokatlan följelentéssel kapcsolatban. — Az igazgatóságot ma délelőtt hallgatják ki

(A Reggel tudósítójától.) Szombaton este a Váci-ut 76. szám alatt rendőri bizottság jelent meg az Esztergomvidéki Gazdasági és Kereskedelmi Rt. szentelőpén, házkutatást tartott, lefoglalta az üzleti könyveket és különféle blokkokat, amelyekkel a cég szénszállításait intézi, egyben tudomására hozta a vezérigazgatónak, hogy

az egész igazgatóságot terhelő bűnvádi följelentés érkezett a rendőrséghez,

amellyel kapcsolatban a könyvek lefoglalása az első lépés és a hétfőn délelőttre kitűzött kihallgatások a folytatásos rendőri tevékenységek. Az Esztergomvidéki Gazdasági és Kereskedelmi Rt. igazgatóságát meglepte a hír, mert ennek a vidéki cégjelzésű vállalkozásnak igazgatóságában valóban előkelő közéleti és gazdasági szakemberek ülnek, akiknek fogalmuk sem volt, hogy mi lehet az a súlyos rendőrségi följelentés, ami ilyen szigorú lépéseket, házkutatást, könyvlefozlalást és egyéb kinos rendőrségi lépést igényel. Aztán kiderült, hogy a részvénytársaság ellen

a Nemzeti Múzeum igazgatósága tett bűnvádi följelentést.

A bünyűg ott kezdődik, hogy a Nemzeti Múzeum elhatározta, hogy az idén télen az egész épületet fűteni fogja, mert télen is hozzáférhetővé akarja tenni a közönség számára a helyiségek látogatását. Több szénkereskedelmi nagyvállalattal lépett összeköttetésbe a Nemzeti Múzeum és sokszázmilliókoronás rendeltetést adott föl az Esztergomvidéki Gazdasági Részvénytársaságnak. Vagontételekben szállították a szenet a Nemzeti Múzeumnak és most, amikor a szállítás lezajlott, egy véletlen révén rájöttek, hogy

a leszállított szénkészletekből rengeteg hiányzik,

Az volt a legtermészetesebb fölfevés, hogy valaki ellopta a Nemzeti Múzeum pincéjéből a szénkészleteket. Már gyanuba fogtak egyes személyeket, amikor végül a rendőrséghez fordultak és kérték, hogy bizalmasan nyomozzák ki, hogy ki lehet a tolvaj. A rendőri nyomozás megindult s az illetékesek legnagyobb megdöbbenésére kiderült, hogy a széntolvajt nem a Nemzeti Múzeumban kell keresni, hanem ott, ahonnan a szenet szállították: az Esztergomvidéki Részvénytársaságnál. A házkutatás is a rendőrséget igazolta. Nem a szénből lopnak, hanem

sokszáz métermázsával kevesebbet szállítottak, mint amit kifizettek a Nemzeti Múzeummal.

A vállalatnál lefoglaltak mindenekelőtt két rendelőkönyvet, amelyet laponként a szállítás megtörténte után a vevővel iratnak alá. Az egyik rendelőkönyvbe volt bevezetve az a

súly, amelyet a Nemzeti Múzeum rendelt, a másikba az, amit ténylegesen szállítottak. Ha például egy kocsin 15 métermázsára rendelt szenet vitték, akkor az egyik bárcá 15 métermázsáról volt kiállítva, a másik 12 métermázsáról, mert a kocsin tényleg csak 12 métermázsára szén volt.

Ha a lerakásnál nem vették észre, hogy kevesebb a szállítvány, akkor a 15 métermázsáról szóló elismervényt iratták alá, ha észrevették, akkor a kísérő a másik könyvből szakította ki a bárcát

és azt mondta, hogy a bárcá szerint ez a szállítvány nem 15, csak 12 métermázsára. Miután a Nemzeti Múzeumban nem szűnnek, hanem könyvekkel és régiségekkel foglalkoznak,

sohasem vették észre, hogy a 200 kocsi szénszállítvány mindig 4-5 métermázsával kevesebb.

# A politika, a politika...

Két nagy láda okmány az elhunyt összes hagyatéka. — „Gratis”-temetést akartak adni Hír Györgynek, akinek milliárdok fordultak meg a kezén s mégis vagyontalanul halt meg. — Ma délután 4 órakor lesz a temetés

## Beszélgetés Hír György özvegyével

Piliscsaba—Tiszteiselőtelep, szept. 26.

(A Reggel kiküldött munkatársától.) Kis tisztviselőházban, szerényen berendezett két-szobás lakásban lakik itt a piliscsabai tisztviselőtelepen édesanyjával és két kis gyermekével egy fiatal asszony, aki három nap óta: özvegy.

A pünteken elhunyt Hír képviselő özvegye.

Amikor a kis szobába lépünk, az ablak mellett a sarokban találjuk. Fejét tenyerébe hajtva ül, amikor fölpillant, a fájdalomtól és izgalmtól megviselt arcu nőt látunk magunk előtt. Alacsony, sovány asszony Hír György özvegye.

— Az újságok... — mondja — meg a politika... csak azt ne ismerté volna soha meg az én drága jó uram. Ilyen fiatalon kellett meghalnia s

íthagyott két kis árvaival, egy 2½ éves s egy 1 éves fiúcskával.

Ki fog most kenyeret keresni nekik?... Özvegy Hírné leküzdö a sirást, amely torkát fojtogatja.

... A politika... a politika... — mondja önmagának —

a politika vitte a sirba, az volt a betegsége.

Mondottam neki, figyelmeztettem mindig: fiam, hagyj föl vele, ne engedd magadat át annyira a politikádnak. Ittá. Pedig tessék elhinni — mondja most olyan hangon, mint aki meggyőzni akar —, nem volt rossz fizikuma. Régebben nem is volt komoly beteg. Csak a frankhamisítási ügy óta. A télen esett az ágy-nak s nem tudták eltalálni a baját. A rettenetes izgalom, a sok rendőrségi, törvényszéki idézés, detektívek, kihallgatások, a folytonos tanúzási fölhívás, a nagy hajszá amibe belehcezték pályatársai, az ártott meg neki.

Vázsonyi Vilmost is a frankhamisítási ügy izgalma kergette a halálba, az én drága, jó uramat is az vitte a sirba.

Vértódulást kapott a folytonos herce-hurcától, az ölte meg. Nem tudott kigyógyulni a betegségéből, nem hagyták nyugodtan pihenni. Még a kórházi ágyon is molesztálták, hiszen még a Rókusban is kihallgatták.

Hírné hangja most elakad. Három néma perc után felül csak a hozzáintézett kérdésekre. — Nem tudom, mi lesz velem — mondja. —

Elismerten kitűnő szabású valódi angol gyapjuszövetelméből

átmeneti-és télikabátok

gyönyörű kivitelben, nagyon olcsón, készen kaphatók Elegáns férfiruhát mérték után készítek

WIDDER férfitiszabó 1V, Városház-utca 20 Telefon 95-76

De nemcsak az Esztergomvidéki irodájában akadtak ilyen különös leletek a detektívek, hanem a telepen is.

Bűnjelként lefoglaltak különféle mázsás súlyokat,

amelyeket mérés közben csempészték rá a kocsi-ra és amikor a kocsi indult a mérlegről, dobták le ügyesen és nagy gyakorlattal. A közel két hónapja folyó manővert a véletlen azonban leleplezte és a Nemzeti Múzeum, amelyet százmillió kárk értek, kiméletlenül följelentést tett az Esztergomvidéki Részvénytársaság ellen és

nem hajlandó abba belemenni, hogy kára megtérítésével az eset fölött napirendre tessen.

A tényleg előkelő részvénytársaság azt igyekszik bizonyítani, hogy nem az igazgatók, hanem az alkalmazottak a vétkesek, akik az igazgatóság bizalmával is visszaéltek és követették el a szomorú panamát, rendőrségi eljárás alá vonva és a legnagyobb kellemetlenségeknek kitéve az egész igazgatóságot. A följelentő Nemzeti Múzeum szerint viszont az üzleti könyvek meghamisítása és az egész apparátus berendezése ezen a jelentős kereskedelmi telepen csak számító vezetőketlenyek tudomásával történhetek, ezért történik már hétfőn délelőtt elsősorban az Esztergomvidéki Részvénytársaság vezérigazgatójának és valamennyi igazgatójának a rendőrségi kihallgatása.

Ötszobás Bálvány-utcai lakásunkból idekerültünk. Tönkrement a férjem, összeroppant kenyérkereső üzleti munkássága, éppen úgy, mint a teste is.

Milliórdok, óriási értékek voltak a kezére bízva és most teljesen vagyontalanul halt meg.

S akkor, amikor itt volt a baj, akkor már nem akartak tudni róla sem a barátai, sem az ismerősei. Elfordultak tőle.

Nem nevezek meg senkit sem a néven, erre talán nincs szükség. Azt tudja mindenki, hogy milyen tevékenységet fejtett ki a férjem, milyen szerepe volt a nyugatmagyarországi fölkelésben és más mozgalmakban. Akkor és utána még jódarabig

sürgöttek-forogtak körülötte azok, akik most egyszerűen úgy tesznek, mintha nem is ismerték volna Hír Gyurkát...

— Az ő hagyatéka? Csupa irás, okmányok, följegyzések. Két nagy láda. Részben a volt titkára szortírozta. Azok az irások talán tudnának beszélni meghalt férjem helyett... A bucsuzásakor megtudjuk, hogy

Hír Györgyöt hétfőn délután 4 órakor temetik a Kerepesi-úti köztemetőben.

Azért hétfőn és nem vasárnap, mert bizonyos viták merültek föl akörül, hogy ki temetteti a fájvédő képviselőt. A főváros többmillió koronát kért temetési költségre az özvegytől, aki azonban kijelentette, hogy nincs pénze. Már ugy volt, hogy „gratis temetést” csinálnak, úgy temetik el, mint a többi szegényen elhunyt kórházi beteg. Végül is a községi temetkezési vállalat elhatározta, hogy Hír Györgyöt, miután nemzetgyűlési képviselő volt, de családja teljesen vagyontalan, közölkölségen ugyan, de a halotthoz méltó tisztelet megadásával temeti el.



**SPIRA ÉS BEREGI**  
BUDAPEST Kossuth Lajos-u. 13 DEBRECEN Főrcnc József-u. 47

**Nyakkendő-ujdonságaink**  
Kiváló ízlésűek és szenzáció olcsók!

Őszi P. C. HABIG-kalapujdonságok Párisi selyemingkülönlegességek

**ZONGORÁK**  
legjutányosabban LYRA R.-T.-nál VII, Erzsébet-körút 19. szám

NE TÁNCOLJON MIG NEM TANULT HARASZTI ANDORTÓL  
TÁNCSZALON, ERZSÉBET-KÖRÚT 19, TELEFON: JÓZSEF 99-53

# Vass József: „Fejbőlintó Jánosokhoz hasonló képviselőkre nincs szüksége az országnak!”

Lingauer Albin nem helyesli Andrásy passzivitását és arra akarta rávenni, hogy mérsékelt ellenzéki legyen

Szombathely, szeptember 26.

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap tartotta meg beszámolóját Kőszegen és Nagygyenesen Lingauer Albin, valamint Répecelakon Huszár Károly, a nemzetgyűlés alelnöke. Lingauer nagygéncsi beszédét gróf Apponyi Albert is végighallgatta és mindkét beszámolón Vass József helyettes miniszterelnök is résztvett. Kőszegen

Lingauer Albin

arról beszélt, hogy Andrásy programjával választották meg, de a szociáldemokrata és baloldali elemek tértfogalását látva,

arra igyekezett rávenni vezérét, hogy mérsékelt komoly parlamenti hangot üssenek meg

az éles ellenzéki hang helyett. Andrásy Gyula nem osztotta ezt a nézetét, hanem minden aktivitást földolt. Szerinte ez a passzivitás nem volt helyes, de viszont

a budaörsi szakadékok két partjáról való felelősséget is helytelenítette,

ezért lépett át több társával egyetemben gróf Andrásy Gyula jóváhagyásával a keresztény gazdasági és szociális pártba. Nem ellenkezett a legitimista gondolattal, hiszen a minap mondotta Apponyi maga is, hogy

aki legitimista, annak nem kell föltétlenül ellenzéki lenni.

Ezután

Vass József

népjóléti miniszter beszélt:

— A nemzeti társadalomnak egységesnek kell lennie és mindenkit testvérnek kell tartania, aki a nemzeti gondolat alapján áll.

Testvérei vagyunk egymásnak valamennyien, bármilyen felekezethez tartozunk

vagy bármilyen foglalkozást űzünk, ha a nemzeti gondolat jegyében munkálkodunk. Mindenki testvérünk, aki ilyen irányban halad, mindenki ellenségünk, aki a nemzet tradícióit, a magyar jelen rendjét és államiságát föl-

akarja fordítani. Mit akarunk mi 14–16.000 bakkával, több száz ezer főtől hadseregekkel szemben, 4000 kilométer hosszú védelmi határokkal. Vágyódásunkat, a jelen helyzettel való elége-

## Wolff Károly a bírák és ügyészek státuszrendezéséről, a londoni II. Internacionale támadásairól és a bírói becsület lábbaltiprásáról beszélt az Országos bírói Egyesület győri közgyűlésén

Győr, szeptember 26.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A Bírák és Ügyészek Országos Egyesülete vasárnap tartotta rendes évi közgyűlését Győrött. A közgyűlésre az ország minden részéből, mintegy háromszáz bíró és ügyész gyűlt össze, élükön dr. Juhász Andor kuriai elnökkel. A közgyűlést a Városház közgyűlési nagytermében Wolff Károly nyitotta meg.

— A ma bíróját kimondhatatlanul súlyos helyzetben találta be hivatását. Ha a múlt klasszikus bíráit odaállítanák a ma bírái helyére, ámulva látnák, hogy megdöntöttnek érezték őket, elpusztíthatatlannak érezték őket. A ma bíróját csak kolosszális erőfeszítéssel tud megállani hivatása magaslátán a holdussá lett ország koldussá lett társadalmában. A ma bírójának filozófusi nyugalommal és a szociológus szemével kell néznie a megváltozott viszonyokat és az örök isteni erőkkel a megváltozott viszonyokat kell kitermelnie a jövőt.

Az internális erők le akarják rántani a bírói közjogi méltóságának pleteszáljáról érdekeik alacsony fertőzőbe.

Lehet, hogy a múlt klasszikus bírái ezt a mi országos bírói és ügyészi egyesületünket is föltételeznek tartának és azt mondanák, hogy

a bírák magánügyekkel nem foglalkozhatnak.

De ez a székszis nem helyénvaló. A társadalomban új nagy tényező jelentkezett: a szervezkedés a rombolás szolgálatában.

A rombolásra szövetkezett erőkkel csak a konzervatív erők szervezetét lehet szembeállítani.

Az elmúlt év sorozatos támadásai kikécsékelték lelki erőnk. A parlamentben, sajtóban és gyűléseken ellenünk intézett támadások kikécsékelték a magyar bírói lelki nyugalmát.

Napjainkban ért bennünket talán a legnagyobb támadás a londoni II. Internacionalehoz intézett memorandumban,

amelyben bírói pártatlanságunkat kétségbevonva, a munkásérdekű lábbaltiprásával vádolták meg a magyar bírói és ügyészi egyesületet. E helyről kiáltok London felé és tiltakozom a bírói becsület lábbaltiprása ellen. A magyar bírói és ügyészi egyesület bírói testületével fölveszi és megállja a versenyt. Mutatja ezt a legutóbbi példa, amikor a legjobb barát fölött mondott a magyar bírói és ügyészi egyesület.

Nem magánügyben, hanem a köz érdekében kérjük az illetékeseket, oltalmazzák meg a bírói tekintélyt. Ha

**SZAKORVOSI** rendelő vér- és nímbeutegok részére, EZÜST SALVÁRBAN OLTÁZ

Rendelés egész nap. Rákóczi-ut 32. I. em. 1. Rökussal szemben

delenségünknek senki sem tilthatja meg, azonban az az előny, amely ezekkel kapcsolatosan él a lelkebben, nem annyit jelent, hogy most robbanjon ki, hanem legyen fundamentuma a nagyobb magyar jövőnek, amelyet nekünk kell megépíteni. Higgadság, fegyelmesség és a vezér követése az az út, amelyen mennünk kell. Gazdaságilag nagyon legyöngültünk, nagy terheket viseltünk, de

Huszár Károly beszámolóján Vass József ugyancsak a felekezeti béktét hirdette. A mindenáron ellenzékiekedő, valamint

a fejbőlintó Jánosokhoz hasonló, mindent helyeslő és a nemzet kívánságait nem hangzó, passzív képviselőkre nincs szüksége az országnak.

ehhez nem elégségesek a mai törvények, alkossanak újakat, amelyek külső és belső ellenség ellen egyaránt megvédik a magyar bírói és ügyészi kart. Sajnos, a státusz szűkítése az elmúlt esztendőben újabb leromlott. Bírom az igazságügyminiszter ígéretét, hogy legközebb föladatának fogja tekinteni a mai státuszoknak az eredeti státuszörvényben megállapított státuszokra való visszaállítását.

## Ötször szurt a szívébe és nyomban meghalt egy asztalos idegbeteg felesége

(A Reggel tudósítójától.) Hihetetlen elszántságra és elkeseredésre valló módon vetett véget életének vasárnap reggel Schweiger Cirillné, asztalosmester felesége, aki mintegy tíz nap előtt

már öngyilkosságot kísérelt meg.

Az egykor jókedélyű, vidám természetű asszony a háborút követő nehéz időkben súlyos idegbeteg lett, buskomorságba esett, kerülte az embereket és néha napokig családja sem hallotta a szavát. Vasárnap hajnali 5 óra tájban, amikor az egész család még aludt, fölkelte és egy

éles, hegyes asztalosvésővel egymásután ötször a szívébe döfött.

Schweiger Cirill csak a hörgőcskekre ébredt föl, segíteni azonban már nem lehetett a szerencsétlen sorsú asszonyon, mert amire a mentők kértek az Izabella-utca 32. szám alatti lakásra, már csak a halált konstatálhatták.

## Tejfogyasztók figyelmébe!

Vállalatunk f. hó 15-től kezdve összes fióküzleteiben és elárúsítóhelyein változtatlan árban kizárólag olyan palacktejet hoz forgalomba, melyet az úgynevezett

„kiméletes pasztörözés”

elvé szerint kezel. E pasztörözésnek a korábbi rendszerrel szemben két nagy előnye van: egyrészt a legnagyobb mértékben megőrzi a tej eredeti értékes tulajdonságait és összetételét, — így vitamintartalmát is — másrészt pedig teljes megbízhatósággal semmisíti meg a tejben esetleg előforduló káros (pathogén) baktériumokat

Budapesti Központi Általános Tejszarnok Részvénytársaság

|                                        |          |                                                         |
|----------------------------------------|----------|---------------------------------------------------------|
| Főüzlet:<br>VII, Klauzál-tér 9. szám   | <b>R</b> | Főüzlet:<br>VII, Klauzál-tér 9. szám                    |
| A legmodernebb amerikai alkatrészek    | <b>A</b> | Garantált, tartós akkumulátoröltés!                     |
| Készülékek részletre is!               | <b>D</b> | Készülékeket havidíj ellenében jótállással karbantartom |
| Szakszertől behangolás laboratóriumban | <b>I</b> | Kiöngött lámpákat veszünk!                              |
| <b>DOMONKOS</b>                        |          |                                                         |

# Tungsram-Western

háromesöves készülék, nagy szelektivitás, tiszta vétel!

# Tungsram-Western

hétéses szuperheterodyn készülék. Vétel keretantennával, nagy szelektivitás, kiváló hangerősség!

# Haas Rezső és Glück

főhercegi

kamarai szücsök

V, Dorottya-utca 11.

Alapítva: 1893-ban

tisztelettel meghívják legújabb eredeti

## szőrmemodelljeik megtekintésére

## Idényelőtti Előnyárok október 15-ig

Átalakítások és javítások jutányos árban!

# Winternitz tanár lemond a docensségről

— Beszélgetés a sebészeti tanszék első jelöltjével —

Ezt a nevet akkor hallottuk utoljára, amikor az orvosi kar a megüresedett orvossebészeti tanszék első helyén fölterjesztette. Nem neveztek ki. És azóta egyetlen toll sem akadt, amely a nevére leírta volna. Az újságok nem emlegettek. A közvélemény nem háborodott föl, sőt nem is beszélt róla. Egyszerűen megfeledkeztek létezéséről.

Elűnt a kiténtető ajánlasi okmányokkal együtt, amelyet Magyarország legelső orvosi kara, érdekében, a kultuszminiszterhez intézett.

Winternitz Arnold szerény és hallgatag férfi, aki tudtommal a szépségtől került Budapestre. Sohasem volt zsidó egyetlen ikapja sem, akik közül egyik már 135 évvel ezelőtt kapta meg, mint született római katolikus, az orvosi diplomát. De ennek dacára, csak a tudományának él.

Nem politikai és nem kiabál divatos jel-szavakat.

Diagnózisokat és operációkat végez. Legelsőrangú diagnózisokat és esodálatraméltó operációkat. Az orvosok ezt mind tudják, a laikusok közül kevesebben. É s sorok írja tudna néhány esodatevő műtétéről beszélni, lírai ömlengések közt emlegetné a hátát, amellyel neki tartozik, de nem kívánja megsérteni a tudós szerénységét. Mégis

elment hozzá, hogy az egyetemi háborúság e csunya napjaiban beszélgesse vele.

Winternitz professzor lekötelező szíveséggel

## legközelebb még a docensségről is lemondok

Öszintén szólva, egy kissé elkedveltem... Hiszen, hogy az orvos előtt az egész világ nyitva áll.

Eszünkbe jut Péan doktor, aki a múlt század Párisának, minden egyetemi rang nélkül egyik legkeresettebb sebésze volt s Gersuny doktor, akit még a Billroth betegek is tömegesen fölkerestek a császárvárosban. És nem tudom elfelejteni, hogy Herzel, a magyar sebészeti utótré, sohasem volt egyetemi rendes tanár és hogy Hüttl Hümer — igaz, hogy nem is pályázik semmiféle hasonló címre — ma sem az. Winternitz is teljesíteni fogja a betegek iránt való kötelességét, bár az őt megillető rangot nem adták meg neki.

Ó egyébként sohasem kereste a reklámot.

De nekünk, a nap krónikásainak mégis föl kell említenünk a nevét. Amikor hetek óta hasos cikkekkel olvasunk az új koncepciókról, amikor

fogad szép József-utcai lakásában s legelső-sorban is azt mondja, amit vártam tőle:

— Nem tartom izlésesnek, hogy ebben az ügyben én nyilatkozzam, akit tanártársaim az első helyen kandidáltak. Más ítélje meg, történt-e velem valami sérelem.

Végre mégis belemelegszünk a beszélgetésbe s akkor kinyílik kissé a lelke, amelyet féltné eltakar előlőtök.

— A kar 21 tanárja közül 14 szavazott mellettem, megkaptam tehát az abszolút többséget.

A többi 10, jobbára az ébredők, nemcsak, hogy ellenem foglaltak állást, de minden szókától függetlenül, különvéleményt terjesztettek föl rólam a kultuszminiszterhez.

Gróf Klebelsberg ezt a külön, kisebbségi véleményt honozta, amikor nem nevezett ki, — mi okból, azt természetesen nem tudom. Csak annyit tudok, hogy már pusztá orvostikai szempontból nem helyeslem a reflektorok fényét, amelyek ügyemet megvilágították.

Hogy egy üresedésben nem levő tanszékre miért neveztek ki valakit, az engem igazán nem érdekel, még akkor sem, ha az illető nem is pályázott a professzorságra.

En tovább is rendületlenül fogok dolgozni tehetségem és tudásom szerint, bár ily szokatlan módon megbántottak. Nem tagadom,

maradt bennem bizonyos keserűség,

de ez csak abban fog megnyilvánulni, hogy

referálunk róla, hogy mit mond az új professzor és mit mondanak ellenségi, amikor az orvosegyetem professzorai depulciába mennek ez ügyben a miniszterhez, amikor

az orvosi morál annyira lesüllyed,

hogy éretlen gyerkőcök bírkóznak az után és a rendőrség is kénytelen beleavalkozni a botrányos afférba, amikor fél Budapest azt talál-gatja, megusza-e installációját nagyobb botrány nélkül,

amikor majdnem töbhet enlegetik őt, mint előjelt, a bibliai Adámot,

— önkéntlenül fölmerül bennünk a kérdés: miért csak ő foglalkoztatja a közvéleményt és miért nem halunk egyetlen szót sem Winternitzről, akit hivatalosan a legelső helyre ajánlottak és akit

a kultuszminiszter ur egy előkelő gesztussal félretölt.

Akad-e egy tényérsapkás diák, aki a Win-

ternitz nevével indult a küzdelemben? Fölháborodott-e a köztudat, hogy őt ily sértő módon mellőzték? Számonkérte-e valaki az egyetem autonómiáját, amelyet

százszor jobban megsértettek a Winternitz mellözésével, mint az Adam Lajos kinevezésével?

Hol a lárnozó banda, amely őt, az első hivatalos jelöltet, a kitünő embert emlegetné, ahelyett, hogy az egyébként jeles Adam ügyét dagasztja országos botrányúvá? Azt hiszem, hogy a föltünő hallgatás okát a tudós szerénységében kell keresnünk, aki rezignáltan belenyugszik abba, amit föllelekes helyen végeztek. Aki nem emlegeti az egyetem megsértett autonómiáját, hanem nyugodtan, meg-gondoltan operál tovább, vagy tehetsége szorint segít a betegeknek, akik kezére és tudomá-nyára szorultak és nem törődik a zivatarral, amely körülötte tombol. Hiszen voltaképen

nem is Adam-ügy van, hanem Winternitz-ügy.

E drámának Winternitz a hőse, akit ily érdemtelenül megbántottak. De ő nem beszél, hanem szelid mosollyal ül betegeknek ágya mellett. Sok-sok évvel ezelőt, amikor a szívem dobogása elállt a félelemtől és porba-sujtva álltam egy nekem mindenkinél drá-gább beteg mellett, akiről már minden orvos lemondott, a sápadt Winternitz, miután páciensemét megvizsgálta, így szólott hozzám az ő nyugodt hangján:

— Nem kell kétségbeeseni, én nem találok oly súlyosnak az esetet, amilyennek kolle-gám gondolják.

Bizonyos, hogy ha holnap megkérdezném

afelől, mit érez, hogy kollegái ajánlása dacára egyáltalában nem neveztek ki,

a régi mosolyával válaszolna:

— En nem találok oly súlyosnak az esetet, mint amilyennek a jó barátaim gondolják. Nem kell okvetlenül egyetemi katedra, hogy a beteget meggyógyítsam.

Mert neki a katedránál bizonyosan fontosabb, hogy nem került egy országos botrány központjába, hogy senki nem említette a nevé-t, s hogy az

a tizenégytagú többség, amely őt a miniszterhez fölterjesztette, ma is hűségesen kitart mellette.

Amikor távozásomkor tréfásan azt mondom neki, hogy meg fogja gondolni a dolgot és mégsem fog lemondani a docensségről, szelid mosolyával felel:

— Lemondok és senkinek kényszeríthet arra, hogy a katedrára visszaüljek.

A betegek ágyához pedig magamtól elme-gyek ha cím nélkül fogom továbbra is meg-operálni őket.

Szomaházy István

## A Nemzeti Muzeumnak ajándékozott birtok miatt Apponyi Antal gróf bepörölte gróf Apponyi Sándornét

(A Reggel tudósítójától.) Néhány hét előtt országos föltűnést keltett az a nemes gesztus, amellyel gróf Apponyi Sándorné a Nemzeti Muzeumnak, illetve a magyar állannak ajándékozta 3200 holdas jengyeli birtokát, csupán annak hasznélvezetét köve ki élete végéig. Ennek az ajándékozásnak érdekes komplikációja az a pör, amelyet esütörtökön reggel tárgyal a székszárdi törvényszék.

Gróf Apponyi Antal, néhai gróf Apponyi Sándor örökbefogadott fia támada meg pörrel özvegy gróf Apponyi Sándornét,

mert szerinte a neki hagyományozott köteles részt sem kapta meg teljes egészében. Néhai Apponyi Sándor ugyanis még 1919 szeptembe-reben örökbefogadta gróf Apponyi Antalt, aki a birtokot kezelte. Élete utolsó napjaiban azonban az öreg gróf és örökbefogadott fia között egyre jobban kiéleződött az ellentét, úgy, hogy gróf Apponyi Sándor arra gondolt, hogyan zárhatná ki örökbefogadott fát az öröklésből. Ezt a gondolatot azonban később elvetette, ellenben

végrendeletében a köteles részre szorította

gróf Apponyi Antalt, aki ilymódon a felét kapta meg annak a vagyonnak, mintha az öreg gróf végrendelet hátrahagyása nélkül halt volna meg. Ezután Apponyi Antal és az özvegy grófné között egyezkedési tárgyalások indultak meg, amelyek sokáig húzódtak,

végre is sikertelenül végződtek. Erre gróf Apponyi Antal megindította a pört gróf Apponyi Sándorné ellen. A gróf arra alapítja igényét, hogy neki 500.000 aranykorona jár a birtokból azért, mert a kezeles idején saját pénzéből instruktókat eszközölt, mástrész arra, hogy szerinte a tiszta hagyatéka fele több, mint amennyit a végrendelet neki jut-tatott és hogy az özvegy grófé hasznélvezete is az ő köteles részét terheli. Gróf Apponyi Antal összesen

40 milliárdot követel

gróf Apponyi Sándornétól. Ez a pöröködés erősen megörölte az öreg grófné idegzetét és ez érlette meg benne a gondolatot, hogy birtokát még életében a magyar állannak adja. Így az állam vállalta magára azokat a kötelez-ségeket, amelyek eddig az özvegy grófnét ter-helték, valamint az állam vállalta és bizto-sítja az özvegy részére, élete végéig, a korlát-lan hasznélvezetet. De mentesül özvegy Ap-ponyi Sándorné a pörökdedési és ügyvédi költségektől is, mert ezentul

gróf Apponyi Antal az államkincstárral áll szemben.

**Budapestben** huszféldolozás gyártelep berendezéssel, Békésgyánán gázna-lom sítótelep, villanepületek olesón eladó. Budapest 1-3 szobás lakást keresek telénessel. Országház-utca 18. szám. Reizer

Folyó hó 25-én, szombat este nyílt meg Budapest legelőkelőbb tánchelyisége

# Péle-Méle

VI, Nagymező-utca 30. szám

Szombat és vasárnap nyitva reggel 5 óráig

**A NEWYORK-LONDONI HENRY-MURRY CHARLESTON-BAND**

— Záróra ma 5 órakor —

# SZŐNYEG

legfinomabb minőségű

Valódi szmirna-, argaman-, ebéd- és futószőnyegeket, paplanok, takarók, ágy- és asztalterítők. Függönyök bámulatos ólesón árusítanak.

2x3 Jutu Bukli-szőnyeg csak . . . . . 650.000 K

Selyemnyú divány Mokeit-takaró . . . . . 310.000 K

Rollos ágyfedő csak . . . . . 95.000 K

90 darab **Perzsaszőnyeg,** amelyet a keletről személyesen hoztam

Gyönyörű öszszekűő cea 150 cm hosszu 1.390.000 K

100 darab remek selyemszőnyeg alkalmi áru

Diványtakarók, ebédőszőnyegek legújatányosabb nagybani árakon

Szolid Árú! Szolid Árú! Fizetési könnyűségei!

# SCHILLINGER BÉLA

Budapest VI, Teréz-körút 15. sz. Alapítva 1906.

# Egész Pest a Tabarin új műsoráról beszél!

# HIREK

## Gulyás Miska,

vagy

### egy magyar miniszter őszü vasárnapja

— Levél a szerkesztőhöz —

Mostandában minden valamirevaló újság-olvasónak észre kell vennie, hogy a szakácskönyv diadalmasan bevonul a hírlapírodalomba. Ősapánk, a régi, szentté vált lapszerkesztő a kulináris írodalmat éppen azért pufantották le hasábjaira, mert a magyar XIX. században, különösen a semmittevő ötvenes, hatvanas években ugyancsak megnövekedett a magyar írodalom kuriádjának konyhakertészete. Még a nyolcvanas években is volt külön rovatuk a zöldborítékos hetilapokban a tollforgató gazdasszonyoknak...

Es ma körültekintve hírlapjaink közleményeiben: azt kell megállapítanunk, hogy világ-háborúk, forradalmak elmúltával ugyanoda csuszolt vissza a mindennapi életi szemlélet hírlapírás, ahol a XIX. században volt. Visszatértünk a jószágos, jótékony, étvágygerjesztő szakácskönyvek közleményeihez, a gasztronómikus konyha-receptekhez, az ebédek és vacsorák költői leírásaihoz, — talán éppen azért, tisztelt szerkesztő Barátom, mert annyi nagypénteki esztendő mulott el fölöttünk, amikor a gyomrunkban hallottuk a nélkülözés toronyőrének fa-kereplőjét...

\*

Ugyanezért már nem csodálkozom azon, hogy hírlapjaink állfőnyességgel és bizonyos álhomorral, de vezércikkben írják arról, hogy a thoiryi találkozón Briand és Stresemann pisztrángot és foglyot reggeliztek. (En kiudncsi volnék a receptre is, amely szerint e kiváló ételeket készítették.) Nem csodálkozom azon, sem, hogy kis országunk miniszterének ebédeléséről is úgy írnak a hírlapokban, mint hajdanában Első Ferenc József lakomáiról, amelyeket külföldi fejedelmek tiszteletére rendezett Bécsben vagy a budai várban. (Vilmos császár látogatásakor úzpecsenyét hozták a visegrádi uradalomból, míg Károly király koronázási ebédjén aranyozott lábu madarakat szolgáltak föl, amelyek még az Aranyos-folyó mellől kerültek a királyi asztalra.)

Azon sem volt csodálkozónivaló, hogy a világ fordulásával a bécsi hírlapok hírt adtak hasábjáikon ama gulyáslevesről, amellyel a földosztó Buza Barna megvendégelte Kál-Kápolnán a vendégeket, de később senk olvashatunk Kun Béla tökfőzelékeiről is.

De hát mit akarunk még mindig, manapság is a magyar miniszterek vasárnapi ebédjével, amikor már nincsenek kenyérjegyek, étkezési licenciák, ebédelési lehetőségek és lehetlenségek, amelyeket az elmúlt évtized eredményezett? Mit akarunk még napjainkban is atól a vén pástorembertől, aki a hortobágyi vadlila-lesen a vadászok konyháján gulyást főz Bethlen Istvánnak, ahogyan csak az ilyen öreg juhász tudja? Mit igazolja a fantáziánkat a szombathelyi meggyéspüspök ebédjé, amelyet Vass miniszter tiszteletére ad? Miért gondolunk elmerengve a miniszter várpalotái vadászátára, amelyet ebéd követ abban a pusztapalotái romban, amely hajdanában Mátyás királyunk vadászakastélya volt? Miért villan föl a tekintetünk, amikor azt olvassuk az újságban, hogy Kállay Tamás a nagyhálászi halásztanyán olyan tiszai kecskégekkel szándékozik megkínálni Bethlent, amelyet a szemelátára fogtak ki a folyamból? Miért szálldos a gondolataink együtt a vidéki vendégfogadók füstjével, ahol a vasárnapi körutjukat járó miniszterek a jól megérdemelt ebédjüket elfogyasztják: — vajjon, honnan is hozták a főzőasszonyt, aki a nevezetes ebédek megfőzi? Miért ábrándozunk egy gyomorbeteg ország álmodozásával az állami birtokokon, az állami pincékben, az állami fürdőhelyeken

tett látogatásokról, ahol bizonyára nem maradt senki sem éhkopon?

\*

En azt hiszem, mélyen tisztelt szerkesztő Barátom, hogy a kulináris leírásoknak, amelyeknek mind bővebb teret adnak a közönség érdeklődését szolgáló hírlapjaink: az a nevezője, hogy az elmúlt években tulontul voltunk az egymás hátába vágódó nagy eseményekkel, most már érdekelni kezdenek bennünket, az apai dolgok is, a mindennapi élet apróságai, a jó találkozások, a jó előzések, a jótékony csendeségek a mostani járandóságok után...

Kár volna tehát e korszak történetéből kihagyni a nagyok névtelen jegyzőinek egy a thoiryi pisztrángokat és foglyokat, mint akár csak a régi zamatokkal díszekvő magyar gulyásleveseket, amelyek kezdik megkedvesíteni a borongásból visszatértegető életünket... Igaz, hogy egyelőre csak vasárnapokon. De ki tudhatná, hogy nem következik-e el az idő, amikor a szürke hétköznapokon is olyan érdelemes lesz a magyarok konyhája, hogy arról beszélni érdemes lesz?

Krúdy Gyula

— A meteorológiai intézet vasárnapi jelentése. A budapesti meteorológiai intézet vasárnapi jelentésében az előgrónidás a következő: Egyelőre változóan felhős. Tulnyomán száraz és enyhe idő.

— Szeretlek! — mondta Telko Kiwa a Nippon Társaság teáján. Szombat délután a Magyar Nippon Társaság dr. Mezey István ügyelms rendezésében zárkörü teadélután rendezett Telko Kiwa, a Városi Színházban föllépő japán operacseksző tiszteletére. A művésznő Mezey István fogadta és Szentgyörgy Antal, a Közmunkatársaság elnöke üdvözölte francia beszéddel, amire Telko Kiwa nagyon kedvesen így felelt: „Válasszom csak egy szót, amelyet először tanultam meg Pesten a színházban: Szeretlek!”

— Friedrich István jobban van, Friedrich István betegsége súlyosbodott. A Reggel munkatársa vasárnap délelőtt beszélt Friedrich Istvánnal, aki a múlt héten történt operációja után már jobban érzi magát, de új csapásként nehezedik rá a feleségének betegsége. Friedrich Istvánnal mellhártagyulladással szállították be a Vörös Kereszt-kórházba, ahol súlyos lázban fekszik. A Röntgenvizsgálat megállapította, hogy a tüdejét tenyérnyi izzadmány támadta meg és így gyógykezelése két-három hónapig is el fog tartani.

— „Égyvedék, volt fővárosi bizottsági tagok, nagykereskedők ének ma az agrok házában.” Az izraelita szentegylet az általa föntartott Agrok-házat restauráltatda és új emelettel bővítette. Az intézet vasárnap fölváto-ünnepet tartott, amelyen Adler Gyula egyleji elnök, Kramer Miksa, az Agrok-háza elnöke és dr. Lederer Sándor hítközsegi elnök mondottak beszédet. Arányt Igncé építész, királyi tanácsos, átadta az épületet a vezetőségnek, majd dr. Endrei Henrik föltükár vázolta az 1888-ban alapított intézet följedését. „Azelőtt — mondotta — egy szegénységben eltöltött élet után jötték ide az emberek, váoszággal emelkedést jelentett az életviszonyaikban az idejüvetel. Ma égyvedék, volt fővárosi bizottsági tagok, nagykereskedők is ének itt nálunk.” Végül dr. Hecset Simon förrabli állotta meg az új épületet.

— Öngyilkos lett egy 150 kilós hentesmester, aki részvényeket használt csomagolópapírnak. Schmidt József 45 éves hentesmester, aki a budapesti hentesek ipartestületének egyik vezetője volt, vasárnap reggel lakásán revolverével mellbéllette magát. Semminemű irást nem hagyott hátra. Egyesek szerint betegségse keserítette el, aminek folytán csaknem 150 kilóra hízlott, ami nagyon terhesse tette számára az életet. Mások azt mondják, hogy a rossz üzletmenet miatt vált életuntá. A napokban egyik ismerősének megmutatta részvényeit, amelyekbe sok pénzt fektetett és amelyeket most csomagolásra használt. Schmidt Józsefet életveszedelmes állapotban a Szent István-kórházba szállították.

— Pértalan kedvező nyereség esélyeket nyújt a pénzügy-minisztérium kezelésében álló új 17. m. kir. osztályosorajáték. 72.000 sorsjegyből 36.000, tehát a fele föltétlenül nyer és a legnagyobb nyeresemény — szerencsés esetben — 500.000 pengő, azaz 6 és ¼ millárd korona.

— Urinélő visszatetsző a szörös hónalj és lábszár. Jóizlésű nő ez ellen Yessin-Crémét használ. A Yes találmánya.

— Szörtsey József újra elfoglalta régi állását a Tesz-ben és a Nemzeti Szövetségben. Még nem hangzott el a frankigyben a kuria ítélete, de pénteken délután Szörtsey József kormányfőtanácsos máris elfoglalta ügyvezető alelnöki állását a Nemzeti Szövetségben. Szörtsey visszatérését formális ünnepléssel fogadták nemcsak a Nemzeti Szövetség tisztviselői, hanem a Tesz is, ahol szintén vezetőszeropet játszik és ahol régi hivatalát ugyancsak elfoglalta. Egyidejűen visszatért a Tesz-be Varga Béla is. A Tesz és Nemzeti Szövetség ma délután tart elnöki és igazgatósági ülést Perényi Zsigmond báró elnöklete alatt és ezen természetesen már Szörtsey József is részt vesz.

— Megalakult az eperjesi kollegium diáksszövetsége. A régi képviselőházban tartotta vasárnap alakuló gyűlést az Eperjesi Kollegium Diáksszövetsége. Az alakuló gyűlésen az eperjesi kollegium többszáz volt hallgatója vett részt. Szdvik Mátyás nyugalmazott teológiai akadémiai tanár megnyitáshozda után Mágócsy-Ditz Sándor egyetemi tanár ismertette az alakuló diáksszövetség célját. Elnökké Papp Józsefet, a Budapesti Gyvédő Kamara elnökét, a kollegium egykori tanítványát választották meg, aki beszédében többek között rámutatott arra, hogy az eperjesi kollegium mindig a főiskolai hallgatóknak az a kulturbástyája volt, amelyek falai között felekezeti különbséget nem ismertek. Szilvethy Lajos, a kollegium volt tanára mondott még beszédet, majd megválasztották a szövetség tisztikarát. Ügyvezető elnök dr. Bruckner Győző, a Tudományos Akadémia tagja, alelnök pedig dr. Paulik János, a Tiszai Egyházkerület jegyzője. Gerhardt Béla tanítóképzőintézeti igazgató és Baló Rudolf nyugalmazott kerületi rendőrfőkapitány lett.

— Argentina visszatér a Népszövetségbe. Genből táviratozza A Reggel tudósítaja: A Népszövetség ülésének berekesztésekor Buenos-Ayresből távirat érkezett, amely bejelent, hogy a kamara kimondotta, hogy Argentina visszatér a Népszövetségbe.

— A Gyurgy és Sebestény-célg kivánatja mindenkinen ingyen megküldi a „Hazai Divatát”-ot. Bővebbet a mai lapban megjelent hirdetésben.

— Orosz és amerikai prémár Deák és Horváth udvari szűcséknél, Váci-utca 13.

**TUNGSRAM**

**Tungram-izzólámpák**

tiszta, fehér fényrel égnek,  
tartósak,  
gazdaságosak.

Már heti 50.000 K részletre szállítunk  
**EBÉDLŐSZÖNYEGET**  
összekötött, futószőnyeggel ágy-  
előt, szőnyegalapot, függönyt  
**HERMANN GYULA, Magyar Készítő R.-T.**  
Budapest V, Lipót-körút 15 Telefon 92-96

**VESZÜNK** és csekély haszonnal **ELADUNK**

**régiségeket, antikbutort, szőnyeget**

TELEFON József 103-68

TELEFON József 103-68

**ANTIKART RT** (Igazgató: STERNBERG)  
Dob-u. 31, Kazinczy-u. saroküzet

**KIRÁLY-SZÍNHÁZ**

**A cirkuszhercegnő**

Kálmán Imre páratlanul szép operettje minden este

# Bárczy Pistától — Bárczy Istvánig

(A Reggel tudósítójától.) Szerdán este 7 órakor, a főváros közgyűlési termének emelvényén föltűnik majd úrja Bárczy István városzserzo ismert és népszerű alakja, amikor kétségtelenül biztos győzelme után átveszi polgármesteri választásának jegyzőkönyvét. Husz éve, hogy az akkor alig negyvenéves Bárczy Pistát először választotta a törvényhatósági bizottság, 1906. évi június 19-én tartott közgyűlésén. A dalás Bárczy Félix Kálmán akkori polgármester üdvözölte:

— En ismerem az Ön kiváló lehetőségeit — mondotta —, de ismeri azokat az egész közgyűlés: ismerjük kitűnő és a főváros több közigazgatási ágában már kipróbált munkásságát,

Ismerjük hazaszeretetőt,

ismerjük a főváros iránti meleg ragaszkodását és ezek alapján biztosan hisszük, hogy neves ambíciójával, tudásával, passzorgalmával és munkabírádsággal sikerüljön fog Önnek, polgármester ur, megvalósítani azokat a reményeket és várakozásokat, amelyeket Önhez a főváros egész közgyűlése fűz.

Bárczy székfoglaló beszéde már egyelőre való program, őszinte, egyszerű, sugárzóan férfias hitvallás, amelyet nyugodtan vállalhat a husz év utáni Bárczy István is. A Budapest történetében korszakalkotó beszéd így hangzott:

— A törvényhatósági bizottság többsége akkor, amikor a polgármesteri állásra kiszemelt, úgy hiszem,

az önkormányzati függetlenség, az erős magyar nemzeti kultúra és a modern demokratikus haladás tettekre kész emberét látta bennem.

És én érzem és vallom, hogy az vagyok!

— A főváros önkormányzata, régi törvényünk, részben elavult, részben hiányos és helytelen rendelkezései, valamint a laza gyakorlat következtében meglehetősen tökéletlen. Mindezekelőtt a főváros önkormányzati jogkörét kell határozottan körülírni és biztosítani.

A községi választójogot kell reformálni s a főváros egész állandó lakosságára kiterjeszteni.

Igazi önkormányzatról addig nem is beszélhetünk, amíg a 800.000 lakosú főváros képviselőit országgyűlési szavazó ember állad meghatalmazások alapján leszavaztatott 20–25.000 választó választja s amíg minden közgyűlési határozatot és intézkedést a kormányhoz lehet megfellebbezni. A mesterkéltséggel átalakított helyükbe meg kell alkotni a főváros egész polgárságának erejére épített független városi önkormányzatot. Így remélhetjük, hogy

a törvényhatóság képvisellete a politikai pártoktól függetlenül, egymással küzdő városi pártprogramok alapján fog kialakulni és olyan céldotások, községi politikát fog folytatni, amely a fővárosi nép legszeleesebb rétegeinek s ez alapon az egész polgárságnak érdekeit méltóan képviseli és érvénytési.

Ha a főváros jövőjéről sorsát határozott irányban biztos kézzel akarjuk munkálni, mindazokat az eszközöket biztosítanunk kell a város számára, amelyekkel a polgárság kulturális, forgalmi, gazdasági igényeit minél tökéletesebben kielégíthetjük. Ez áll a közérdekű vállalatokra is. Ugyanancs változtatnunk kell a városfejlesztési politikán is.

Meg kell nyitni tehát a kültélli fejlődés mesterséges zsilipeit s módot kell nyújtani a rendszeres városfejlesztésre.

Azokon a részeken, ahol a telkek jórésben a város tulajdonában vannak, a város is parcellázhat, oleső és egészséges lakóházakat építhet. Ez a fővárosnak fontos szociális feladata. Ami a kulturális kérdéseket illeti, orrenözve kijelentem, hogy onnan, ahol eddig működtem, a polgármesteri székhely és magammal hoztam azt az erős hitet, amit

az én lelkeimből kiirtani nem lehet, hogy a

Menyasszonyi, gyermek- és csecsemő-kelengyék, Székely vásonárúk Jenőnél IV. Koronaherceg-utca 9 (Pálvax-köz sarok)

főváros, sőt az egész nemzet jövőjéről boldogsága, fönnállása elsősorban attól függ, hogy miképpen tudja a nép legszeleesebb rétegeit a magyar nemzeti művelődési eszközeivel megmunkálni, azokat erős szociális érzésekre és jól szervezett, intenzív gazdasági tevékenységre nevelni.

Amikor a népjogok demokratikus kiterjesztése útján nemcsak a ország és a főváros sorsának intézése csakugyan a nép kezébe jut, vajjon nem mindennél nagyobb érdeke-e a magyar társadalomnak és a fővárosnak, hogy minél hamarabb elérhesse a nép a műveltségnek azt a fokát, amelyen a községi célokak kellőképpen megítélhetők s a községi vitelere helyes irányú befolyást gyakorolhat. Messze terjedő, kitartó, erős kulturális munka a legbiztosabb alapja és eszköze annak, hogy megerteremtjük a nagy, hatalmas, boldognépű Budapestet s a gazdaságilag és politikailag független Magyarországot.

— A nemzetközi újságíró szövetség kongresszusa szociális reformokat követel az újságírók számára. Genfből táviratozták: A nemzetközi újságírói szövetség kétnapos kongresszusa vasárnap este véget ért. A tanácskozások egyik tárgya volt a Nemzetközi Munkaügyi Hivatalnak a különböző országok újságírói szociális, anyagi és munkaviszonyairól szóló jelentése, amely alapul fog szolgálni arra, hogy a legelőrehaladottabb újságírói szervezetek által kivívott előnyöket minden ország újságíróinak javára általánosn meg-honosítsák.

— Három baleset az Istenhegyi-uton. Vasárnap délelőtt az Istenhegyi-uton, azon az utszakazon, amely a svábhegyi autóverseny miatt nem volt elzárva a közlekedés elől, két autó és egy motorbaleset történt. Héster Imre fiatal főbírtokos kocsijával nekiment egy fának és az autóból ült Somogyi Jenő az összeütkezés következtében lábán zúdásokat szenvedett. — Gergely László szerb-vasgő szintén egy utszéli fának vette kocsiját, amelyben Hangelet Anna 19 éves leány az üvegszilánktól arcán és kezén megsebesült. — Déli 1 órakor Stanzel Sándor 24 éves kerékeségű motorbarkápjával egy fához vágódott ugyanezen az utstelen és eszméletlenül került el. A mentők első segélyben részesítették és rövidesen folytatni utját.

— Fölvátták az öbudad „Somogyi Béla-Munkásotthonát”. Vasárnap délelőtt avatták föl Öbudad a Selmeci-utca 14–16. szám alatt épült Munkásotthonot, amelyet Somogyi Béla nevével neveztek el. A „Somogyi Béla-Munkásotthon” emeletes, modern épület, könyvtárrakkal, olvasó-és tanácskoztérrel és ezer személy befogadására alkalmas díszteremmel. A Munkásotthon, amely a főváros és a munkásszervezetek anyagi támogatásából létesült, ma kezd meg működését. A több ezer főnyi polgár-és munkás-emberből álló közönség előtt Propper Sándor nemzetgyűlési képviselő mondott imnpei beszédet, amelyben méltatta Somogyi Béla érdemeit. Jáscai Samu nemzetgyűlési képviselő a magyarországi szakszervezet nevében üdvözölte az új Munkásotthonat, majd Liber Endre fővárosi tanácsnok szólat föl, akit méltatta az Otthon jelentőségét munkásnevelési szempontból.

— Enek Pannónia megvételéről. Nem a mi dolgunk kinyomozni, hogy igazak-e azok a vádak, amelyeket most a Pannónia Rt. elszámolására, nyugtái, stb. kupasán vagdosnak képviselők és volt államtitkárpolitikusok fejéhez. Az emberek megtévedhetnek, a képviselők is, a pártvezérek is. Azt írják, hogy a kurszusapostol csakugyan pénzt fogadott el a kijárársért, a másik csakugyan eladta a vasúti szabadjegyeket, s aki szegényen jött föl Pestre, az a hazafi nem tisztára hazafias önzetlenséggel szerzett azóta házat. Mi azt mondjuk, hogy ez elképzelhetetlen. De nem elég, hogy mi mondjuk ezt. Közéleti férfiakat csak szigorú és kegyetlen és legfőképpen gyors vizsgálat mentesíteli, illetékes és pártatlan férfiak ítélte, amely vagy igazolja, vagy a közlelelel kirádirozza őket. Képviselőkről és pártvezérekről van szó, akiknek erkölcsi integritása az egész ország közügye és akik enélkül talán életlen pénzszerzők lehetnek, de a magyar közlelet példadadó vezetők nem. Huszonnégy óra alatt el kell az ilyet intézni és megadni a hozzáférhetetlen fölmentést, ha méltatlan volt a gyama, mert az ilyen ügyek elhanyagolását a közlelelemény el-tusolásnak minősíti és igen súlyos konzekvenciókat von le magának belőle. De nem ez, nem a rendszer kompromittálódása a legnagyobb veszedelem, nem az a lesújtó vélemény, hogy ennek a kormányzatnak erkölcsi szerint a törvényhozó ilyen is lehet, hanem ott bujkál a veszedelem, hogy ha az ilyen gennyes fehélyt gyorsan föl nem szurják, a méreganyag fölszivódik a vérbe és elgennyeszi az egész szervezetet. A panama szabadságának még a lát-szata is korrumpálja először a közleletet, aztán a magánérkölcset és radikális elintézés nélkül odajuthatunk, hogy ha majd erről a korról ír a krónikák a krónikás, újra kénytelen lesz megírni Pannónia megvételének ősi énekét, azutal azonban úgy érteven a megvétel, hogy Pannóniában minden eladó volt ebben az időben.

— Vasárnap daloshangverseny a Vigadóban. Vasárnap tartotta a Vigadó nagyereműben a Magyar Dalosszövetség budapesti kerülete hangversenyét, amelyen nagyszámú közönség jelent meg. Grig „Monofonias” című művét négyes dalos énekelte. A különböző daleyleteknek az ünneplően résztvevő képviselői között sok szó esett Baráncsy Gyula elnök fölszólalásáról, amelynek bryében Kozma Jenő bizottsági tag elnökölte által szombaton ülésezett a dalosszövetség kikülföldi viszályosságára. A dalosszövetség egyékként kedden foglalkozik azokkal a vádakkal, amelyeket Csehacek Vilmos pénztáros ellen emeltek.

— Nirvanollal megmérgezte magát egy 60 éves bankfőtisztviselő. Vasárnap este holtan találták Jókai-utca 18. szám alatti lakásán Löw Henrik 60 éves nyugalmazott bankfőtisztviselőt. A halott ágya mellett egy üres poharat és három üres orvosságos dobozt találtak, amelyekből megállapították, hogy az öngyilkos nirvanollal mérgezte meg magát. Bűnelvételben arra kéri a rendőrséget, hogy öngyilkosságát kíméletesen tudassák egy ügyvéd és egy orvos barátjával és ha holttestét elszállították, a lakást jól zárják be és a kulcsokat adják át valamelyik barátjának. A levélben 200.000 korona volt, amelyről az öngyilkos úgy rendelkezett, hogy adják a mentőknek holtteste elszállítása fejében. Öngyilkosságának oka: súlyos idegfej.

Magyar Királyi Osztálysorsjáték  
Minden második sorsjegy nyer!  
Legnagyobb nyeresemény  
**Hat és 1/4 milliárd K**  
Húzás már október 16-án!  
Vásároljon sorsjegyet mielőbb

**ITTNER**  
ÉS TÁRSA  
a m. kir. Osztálysorsjáték fölárulatójánál  
Budapest VI. Vilmos császár-ut. 5. szám  
Távtráteleim: Ittner Telefon: 87-43

|              |              |            |
|--------------|--------------|------------|
| 1/4 sorsjegy | 1/2 sorsjegy | 1 sorsjegy |
| 62.500 K     | 125.000 K    | 250.000 K  |

Valódi angol szövetségből készítünk méret után  
**1,500.000 K-tól 2,400.000 K-ig** **WOLF ruhaáruház**  
sacchoöltönyt vagy átmeneti kabátot  
kedvező részletfizetés mellett  
Budapest, Gerlőczy-utca 1. sz.  
Városház-u. sarok. (Ezelőtt a Kossuth Lajos-utca) Telefon: Teréz 124-59. Alapítva 1875

**FIGYELEM!**



**FIGYELEM!**

Megérkeztek végre Budapestre is a „KRUPP“-féle regisztráló és ellenőrző pénztárgépek, melyek minden eddigi ismert ilyen gépek s modern által, elavult anyag és szerkezetű nemisültsében kiváló, állandó üzembiztonság, tartósság, garancia és ár tekintetben többszörösen föltűnőnek és a külföldön már évek óta kifogástalanul működnek. — Legújabb érdeklőben cselekedjék tehát, ha esen

**„KRUPP“-féle Standard Versenygyártmányokat**  
alattal mintaraktárunkban mielőbb megtekintni, hol azokat működésben és kiöznatra teljesen díjtalanul minden vevőkínálatunk nélkül saját üzlethelyiségben is bemutatjuk. „KRUPP“-féle regisztráló és ellenőrző pénztárgépek terjesztési vállalatát Budapest, Y. kerület, Sechenyi-utca 3. szám. Telefon: Teréz 89-00.  
Kérjen képes árlapot a szakma megjelölésével!

# Fábián Béla vasárnapi beszámolóját Csepelen megzavarta néhány rendbontó fiatalember

### Szónokot is állítottak, akik a közönség kinevetett. — „Ha békét kötötünk azokkal, akik elvették tőlünk Erdélyt, Bácskát és a Fülvidéket, akkor itthon is legyen béke!” — mondotta Fábián

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délután tartotta Csepelen beszámolóját **Fábián Béla**, mintegy ezer választópolgár jelenlétében. A gyűlést **Nánai Károly**, a csepeli független nemzeti demokraták elnöke nyitotta meg, utána **Negyedi-Szabó Béla** újpesti szerkesztő beszélt.

#### Fábián Béla

állott föl szólásra. **Már első szavainál fölhangzottak az egyik sarokban elhelyezkedett rendbontó fiatalemberek közbeszólásai, nagy lármá kerekedett és**

**a főlháborodott közönséget alig lehetett visszatartani, hogy energikusan ne hallgattassa el a gyűlés megzavarót.**

A rend helyreállta után Fábián folytatta:

— Hozzá vagyok szokva, hogy valahányszor ide kijövök, mindig akad egy pár **legény**, aki meg akar zavarni. De azt hittem, hogy ma, amikor Csepel bájba jutott lakóinak sorsáról van szó, **csöndben maradnak azok, akik mindig láthatatlanok, ha segítségre van szó.** A nagyhangon bejelentett segélyek helyett mindössze

500 millió betáblázott kölcsön jutott Csepelnek, amikor 2 millárdot adnak egy szénészárszagnak és 14 millárdot költenek Lillafüredre.

Ezeket a kölcsönöket olyan föltétellel adják ki a tönkrement embereknek, hogy **azt 3 év múlva vissza kell fizetniük.**

A gyűlés rendbontói most újra akciójára lépnek, úgy hogy az **ügyeletes rendőrtandósok karhatalommal fenyegeti meg a rendezőket.**

— Az iskolaszolga gyilkosa a törvényszék előtt. A budapesti büntetőtörvényszék **Denk Tivadar** táblabíró elnöklésével e héten tárgyalja azt a rablógyilkossági bűnpört, amelynek **Pap Piroska** rendőri felügyelet alatt álló nő a vádlottja, akit az ügyészség **Bernát Aladár** iskolaszolga meggyilkolásával és kirabolásával vádol. Megirták annak idején a lapok, hogy a leány a rendőrség előtt **beismerő vallomást tett.** Amikor átkísérték a főkapitányságról az ügyészség fogházába, a vizsgálóbíró előtt visszavonta a **rendőrségen tett beismerő vallomását, mondván, hogy arra a detektívek kényszerítették.** Rögtön beidéztek a vizsgálóbíró elé az áldozatul esett iskolaszolga fiát, **Bernát Lajost**, hogy szembesítsék a rablógyilkossal vádolt leánnyal. A szembesítés meglepő eredménye az volt, hogy **Bernát Lajos nem ismerte föl Pap Piroskában azt a leányt, akit a gyilkosság idején testvérének a lakásából eltűzteni látott.** Másrésztől azonban a bűnügyi vizsgálóat egész sereg terhelő bizonyítékot szerzett be Pap Piroska ellen.

— **Betörték egy hentesüzletbe, Hrothó Rókus** Wesselényi-utca 24. számú házban levő hentesüzletébe az éjszaka folyamán az ajtó fölötti nyitott ablakon bemásztak és kétféle korona készpénz kivétel mintegy tízmillió korona értékű árut elloptak.

— **Dr. Völgyesi Ferenc** bel-ideggyógyász amerikai tanulmányújról megérkezve, hipnózis-terápiával rendelést folytatja. V. Wekerle Sándor-utca 19. Telefon: 114—30.

Közben a hallgatóság köréből röpködnek feléjük a **szitkok.** Amikor ismét esőnd van, Fábián Béla beszél:

— A pénzügyminiszter kijelentette, hogy az egész vonalon csökkentik az adóterheket, de helyettese, **Vargha** államtitkár egy nyilatkozatában azt olvassuk, hogy az **adókat a múlt évtől szemben 33%-kal fölemelték.** Hát kinek van most igaz? Mi tudjuk, hogy az államháztartás egyensúlyát fönn kell tartani. De ennek nemcsak az az egy módja van, hogy a bevételüket emeljük, hanem lehet a kiadások csökkenteni is. Amikor baráti jobbot nyujt egymásnak **Németsország és Franciaország**, akik élet-halál küzdelemben állottak egymással szemben, amikor Magyarország kormányzója azt mondja, hogy **fogjunk baráti jobbot volt ellenségeinkkel, akkor ebben az országban betűl sem lehet a gyűlölet atmoszféráját föntartani.**

Ha békét kötünk azokkal, akik elvették tőlünk Erdélyt, Bácskát, a Felvidéket, akkor lehetetlen, hogy csak ideháza ne legyen béke.

Azt üzenjük innen Bethlen Istvánnak, hogy **ne csak a szerbekkel, románokkal, csehekkel kössön békét, de kössön békét a magyarokkal is!**

A nagy tppással fogadott beszéd után a gyűlés rendbontó elemei közül **Kostyál** fegyvergyári mester jelentkezett szólásra, akinek **bár a közönség egyáltalán nem akarja meghallgatni, mégis megadja az elnök a szót.** Általános derülés közben a **sajtószabadságot** karhóztatja. Végül kijelenti, hogy **ő — Kostyál — nem hajlandó békét kölni a környező államokkal.** Fábián Béla röviden válaszolt a hivatalon szónoknak és a gyűlés a képviselő lelkes ütéssel véget ért.

— **Seltovszky** házelnök nyilatkozott a pillsvörösvári petelő jogosságáról. E héten két képviselőválasztás is lesz, **kedden Tolnában, szerdán pedig Píllsvörösváron.** Klein Antal és Weichert Miklós kormánypárti jelöltek megválasztását bizonyosra veszik, de meg kell állapítani, hogy a pillsvörösvári „**győzelmet**” csak annak köszönheti a kormány, hogy a választás dátumát az ajánlási ívekre nem vezették rá az illetékes hatóságok és ezért a **hatósági hibáért — a szociáldemokrata jelöltet büntették meg.** A Reggel beszéd értől az „**incidensről**” **Seltovszky** házelnökkel, aki a következőket mondotta:

— Amennyiben a hibát csakugyan a járásbírósg követte el, **kétségtelen, hogy a választást jogosan lehet megpeticionálni, más uton azonban az ügyet orvosolni nem lehet.**

A tolnai és pillsvörösvári választás után **rövid időn belül sor kerül a Hir György** hatádpárt megüresedett hercegfalvi mandátum betöltésére is. A kormánypárti vezetősége **Zlinszky István**, volt Apponyi-párti országgyűlési képviselőt, vagy dr. **Vákar Artur**, volt miniszteri biztos, kormányfőtanácsost jelöli, aki **Bethlen** miniszterelnök bizalmiembere. A fajvédők dr. **Kosaras** fővárosi tisztviselőt jelölték föl, fölvesszi a küzdelmet azonban a **független nemzeti demokrata párt** jelölte is, akinek személyéről csak **Hir** temetése után döntünk.

— **Harmincöt bányamunkás halála.** Párisból táviratozzák: A **Chicago Tribune** jelentése szerint Inwoodban (Michigan) **35 bányamunkás egy szállítókosár kitételének elszakadása következtében életét veszítette.**

— **Bécsben vasárnap rendőrtátek oszlatott szét egy külvárosi tüntetést.** Bécsből táviratozzák: Vasárnap délelőtt **Hernals külvárosban** a republikánus védőszövetség és a **herznalsi katolikus Luuger-íjásági szövetség** csoportja között **összeütközés támadt**, amelynél a katolikus íjásági szervezet több tagja **könnyebben megsebesült.** Amikor a rendőrség megjelent, a tümeg egy része ellene fordult és **hét rendőr könnyen megsebesült.** A rendőrség kénytelen volt kardot rántani. Többsen a republikánus védőszövetség tagjai közül **kardcsapástól könnyen megsebesültek.**

— **Vasárnapl üngyilkosságok.** **Ötös István** 21 éves lakatosnás Kazinczy-utca 11. számú házban levő lakásán vasárnap délután **szerelemi bánatában mellette magát és azonnal meghalt.** — **Matyák János** 17 éves szabónas, aki szombaton **lugkföldalatt megmérgezte magát,** vasárnap a Rókus-kórházban meghalt. — **Krakóh Domján** Sándor-utca 9. számú házban levő lakásán **aszpirinnel megmérgezte magát.** — **Himmel Aranka** Klauzál-utca 11. számú házban **lugkföldalatt ivott.** — **Tóth Lajosné** 21 éves háztartásbeli asszony Gömb-utca 24. számú házban levő lakásán **lugkföldalatt ivott.** — **Brunner István** 32 éves asszony az Andrássy-ut 121. számú házban **aszpirinnel megmérgezte magát.** — **Szalkó József** 36 éves mézárós Pestszentlőrincen **szublimáltal megmérgezte magát.**

— **Szeleczky volt britannia terrorista 3 1/2 évi fegyházbüntetését jóváhagyta a tábla.** **Szeleczky Gyergyó** kecskeméti származású fiatalember rettegést alakja volt a fővárosnak az atrocitások korszakában. A **britannias külföldi méntényben teljesített szolgálatot és kegyetlenkedéseiről vált hírhedt.** Amikor fölösletlák ezt a különítményt, visszatért Kecskemétre, ahol lopott, csalt, sikkasztott és okiratot hamisított. E bünteslekményekért **jogerősen nyolc évi fegyházra ítélték.** Büntetését a kecskeméti fegyházban kellett volna kijölnie, azonban innen tavaly a **logfuriangosabb módon megszökött** egyik fogolytársával, **Welsler Lászlóval,** akivel együtt dolgozott a fogház irodájában, **Szeleczky és Welsler** közösen **tervezték ki a szökést és miután a fogház irodájából több értéktárgyat magukhoz vettek, hamis elbocsátólevél segítségével kiszöktek a fogházból.** Pestre jöttek, ahol a lopott tárgyakat értékesíteni akarták. Fölsímerték őket és visszaszállították Kecskemétre, ahol **Welsler nem-sórára öngyilkos lett.** A kecskeméti törvényszék **Szeleczkyt egy újabb bünteslekmény miatt további három és fél évi fegyházra ítélté.** Ezt a büntetést a budapesti királyi tábla **jóváhagyta.**

— **Újabb följelentések a Baumgarten és Szilágyi textil-cég ellen.** Néhány nappal ezelött fizetésképtelenséget jelentett a **Báilyány-utca 5. számú házban levő Baumgarten és Szilágyi-cég,** amelynek Baumgarten I. Lajos és Szilágyi Pál a főnökei. Az első följelentést a Kispesti Textilyár tette, helyettesi család címen. Vasárnap **hat újabb följelentés érkezett a vállalat ellen,** még pedig az **Oláh Sándor** Textilkereskedelmi Rt., a **Guttman Emil-cég,** **Freudiger Mózes és Fin,** a **Filatorági Textilművek Rt., az Angyalföldi Textilművek Rt. és Fodor Sándor** nevében, akik **többmilliárd korona árut hirteltek.**

— **A kanizs bunkósbottal agyonvágta a juhászt, az asszony és a rántotta miatt.** Sopronból jelentik: **Tóth József** büki uradalmi juhász **Kámán János** chernelházi kanásznak azt taláta mondani, hogy **Kámán** **hiába kívánja a feleségét, hogy ronyt (tojást) süssön, neki nem fog sütni, de ha ő kívánja, mindjárt megteszi.** Kámán, aki különben is féltékeny volt a juhászra, olyan dühbe jött, hogy a nála levő **bunkósbottal agyonvágta Tóth Józsefet.** Letartóztatták.

— **Gitar-énekés (IV. csoportját)** október 1-én kezdi Szarossy Mihály Szekeresnél, Baross-utca 75.

# HAAS LIPÓT

## LINOLEUM- ÉS SZŐNYEGNAGYÁRUHÁZ

Főüzlet: VII, Rákóczi-ut 24

F16küzletek: VII. ker., Erzsébet-körut 28. szám, V. ker., Lipót-körut 24. szám, IX. ker., Ferenc-körut 36. szám

|                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Valódi linoleum</b></p> <p>Futószőnyeg bordúrral, 45—90 cm . . . 45—90<br/> Egyszínű barna m<sup>2</sup>-ként . . . . . 95<br/> Mintázott . . . . . 95</p>                    | <p><b>Padlókárpit</b></p> <p>Linoleum mellett a legjobb padlóburkolat, különféle gyönyörű mintákban, 67—100 cm-ig . . . . . 55—75</p>                                                                                     | <p><b>Viaszosvászon</b></p> <p>Barchent háttal, 50 cm . . . . . 35<br/> " " 58 " . . . . . 40<br/> " " 78 " . . . . . 55</p>                                                                                                          |
| <p><b>Futószőnyegek</b></p> <p>Prima futószőnyeg, 65 cm . . . . . 30<br/> Bouclé " 65 " . . . . . 115<br/> Nyírott velour 65 " . . . . . 160<br/> Cocus-futók 65 " . . . . . 60</p> | <p><b>Gyapjuszőnyegek</b></p> <p>Prima gyapjú Axminster 200×300 cm . 1495<br/> Prima bouclé-szőnyeg, 200×300 cm . . 1200<br/> Velour, nyírott ágyeló, 70×140 . . . . 195<br/> Prima mokett sezlonátvető . . . . . 800</p> | <p><b>Függönyök</b></p> <p>Etamin, rendkívül szintartó mintákkal, 2 szárny, 1 drap. . . . . 150-től<br/> Etamin, bonfemes . . . . . 180-től<br/> Butor- és függönyszövetek nagy választékban<br/> Az árak egy koronákban értendők</p> |

**Női sárcipők 120      Ágygarnitúrák      Gumikabátok      Flaneltakarók**



# Bartos Gyula, az „Ocskaybrigadéros” kuruc kapitánya aki súlyos-sebesülten játsza esténként Szörényi szerepét, elmondja, hogy jutott el a csongrádi országutról a pesti Blaha Lujza-térre

(A Reggel munkatársától.) Szörényit, az Ocskay-brigád százados-kapitányát, a sastollas, öreg toportyánt Bartos Gyula játszotta az „Ocskay brigadéros”. Nemzeti Színházbeli repri-zen. A vén ordas Ocskay-huszársz vérborított szemével, löporfüstös pofájával, szája lógó bajszával, szinte sístergő tekintetével a hon-foglaló magyarok dzsiai szilletteit villantotta föl ezen a par excellence magyar színpadon, amelynek közönsége pedig ugyancsak hozzá van szokva ahhoz, hogy a magyar figurákat legjobban itt játsszák. Bartos Szörényijében azonban ezen túl volt valami legendásan magyar, valami történelemelőttén ősi iz, amely-től forró lesz a feje annak, aki a nézőtérre ül. Bartos úgyan feje alatt, amikor vasárnap délből meglátogattam. A bizonyos Szörényi, szelíd arcán ezer ráncsal és ábrándos gyermekszemekkel, mosolyogva meséli, hogy hancurozott a kollégákkal a színpadon, nekiként egy vízesápnak és bizony

a térde fölrepedt.

Hogy nem látszott-e ez az előadáson? Mondom, hogy én nem vettem észre semmit. És hogy tudja-e, hogy milyen nagy sikere van? Boldog mosollyal felel:

— Igen, a kollégák gratuláltak, nagyon kedvesek voltak. Az ilyen magyar figurákat szeretem csak igazán játszani! A mélységük a fájdalomokban van. A negyedik fölvonásban például, amely a legfájdalmasabb, át is maszkirozunk magunkat valamennyien, hogy külsőleg is lássék az, ami bennünk bensőleg végbe- megy: hogy belebetegszünk abba, hogy rá- közzít otthagytuk. Mert a hideg víz valamennyi- nünket, amikor a negyedik fölvonásban a la- bancok között — a kurucokról beszélünk.

— Egyszóval Szörényit nem tartja nehéz föl- adatnak?

— „A fősvény” például, amelyért örökké há- lás leszek Ambrus Zoltánnak, sokkal kompli- káltabb. De

az igazi vágyam Lear király,

akit Hevesi meg is ígért nekem. Shylockot is játszottam már, de a direktor elvette tőlem a szerepet, mert másképen játszottam, mint a többiek — én ugyanis megörültem a végén. Amikor Shylockot arra ítélik, hogy keresztel- kedjék ki, azt feleli rá, hogy „megnyugszom”. De nem nyugszik meg, hanem hazamegy és — meghal vagy megőrül. Én is azt mondtam ezen a helyen, hogy megnyugszom, de a büntetés föl- lötti fájdalomamat úgy fejeztem ki, hogy egy régi zsidó zsolnárt kezdtem dudolni és így, félig-meddig észlelően mentem ki a színről. Hevesi erre azt mondta, hogy ez nem való egy vigjáték keretei közé, azóta Gál játssza a szere- petet.

Ha Lear eljátszhatom, azzal életem leg- szebb reménye teljesül.

Ezt tartom a fájdalom igazi tragédiájának, a legnagyobb mélységű és szépségű költői alko- tásnak.

— Valamit az életéről?

— Szegeden születtem. Tizenégyéves ko- romban megszöktém egy szintársulattal, jár- tam a falvakat. Első szerződésemet Pesti-Ikász Lajostól kaptam, 18 forint, megkaptam ren- den. Egyszer aztán azt találta mondani nekem, hogy én kegyelemkényéren vagyok nála, amire otthagytam és egy barátommal, Békési Gyu- lával,

télviz idején gyalog átmentünk Csongrád- ról Félégyházára.

Hideg szél fujt, kendőkkel kötöttük be a fejün- ket, hogy ne fázzunk, úgy haladtunk át a köb- ben a mezőkön. Rettenetes sok kutya volt ak- koriban, mérgeesen ugattak bennünket, emlé- kszem, egy paraszt ember megszánt és adott egy botot, azzal vágtuk keresztül magunkat a kutyáknak. Ehesen érkezünk Félégyházára, ahol Szabadhegyi társulatához álltunk be. Nagy- magocson, Tökfalun, Mindszenten, Majsán színpadot hordtunk, meg kellekkel, de ez a di- eséség csak addig tartott, amíg a majsai plé- bános szóba nem elegyedett egyszer velem, amikor színpadot vittem hozzá, hogy hát ki fi- borja vagyok. Ő veit rá arra, hogy térjek vissza anyámhoz és tanuljak tovább. Így tettem le az érettségit, amely után a színiakadémiára ke- rültem. Szüleim elcsesztet fiúnak tartottak, mert soha nem értesítettem őket holléteimről, nagyon szegények voltak ugyanis és én nem akartam, hogy pénzt küldhessek nekem. Szegény anyám az utolsó párnáját is eladta volna, ha tudta volna, hogy pénzre van szükségem. Az akadémiáról Kövesi Albrethez kerültem, nagy- jón jó társaságba, nála volt többek között Nikó Lina és Kazaliczky Antal is. Innét Ko- lozsvárra szerződtem Megyerihez, de mivel mindenáron Pestre szerettem volna jutni, Kre- esányihoz mentem Temesvárra, hogy nyáron legalább Budán játszassak. Krecsányitól ke- rültem 1907 május elsején a Nemzetithez. Azóta vagyok hivatalosan is a nemzet napzsámosa.

— És hogyan él a nemzet hivatalos napzsá- mosas?

— Hát, csöndesen. Kislányom van intézőiben, az ő neveltetése is sokba kerül, nem tudom én milyen életre nem is nagyon tellem! Némely- kor eljárak a Fészekbe, eldiskurálók a baráta- immal, ez minden. És a színház persze...

Nehezen tápázkodik föl az ágyban, hogy kezét nyújtson. Megnézem a lábát: nagy seb tárog rajta. Tegnap a színpadon észre sem le- hetett venni rajta. Megdöbbenve nézek rá; az ajkára teszi a kezét:

— El ne mondja valakinek. Titkolom... (e. z.)

**FEDÁK SÁRI**  
e héten  
**csak**  
az  
**Andrássy-úti Színházban**  
játsszik

**ZALOGCÉDULÁKAT** kiváltak. Ekszereket, británsokat hárl- net drágábban vesz: Székely Emil Király- utca 51. (Terés-templommal szemben.) Telefon

## A „Faust” — filmen

Vasárnap délelőtt szükkörű főpróbán — ösz- szesen tíz ember jelenlétében — mutatták be a „Faust”-filmet.

Előzőben itt-ott már olvastam, vagy hallot- tam egy-egy hírt erről a filmről. Például azt, hogy a film rendezőjét, a német F. W. Murnant ez után a film után szerződtették Amerikába. Továbbá azt, hogy a berlini Ufa-filmgyár ke- rek 2 millió aranymárkát — magyarul: 32 mil- liárdot — költött erre a képre.

Nagyrészt ez az utóbbi értesülés volt az oka, hogy aggodalommal mentem el erre a bemuta- tóra: ha egy filmre ilyen rengeteg pénz költ- tének, az azt jelenti, hogy a film tele van lát- ványossággal, pompával. Attól féltem: ez a sok látványosság, pompa, vagy a „Faust”-nak valóban „mozis” jelenetei: a gyilkosságok, a máglyán elégetés és a történetnek fordulatai és izgalmai elnyelik az igazi „Faust”-ot, a Goethe „Faust”-ját.

Aztán megkezdődött a film. És az első je- lenetek után kezdte az ember elfelejteni, hogy moziiban ül. Az volt az érzése, hogy a „Faust”-ot olvassa. Nem fordításban, de eredetiben. Va- lami régi német kiadásban, amelyet illusztrá- ciók díszítenek. Ennek a csodálatos filmnek minden egyes jelenete úgy hat a nézőre, mint egy rézkár, amelyet a legnagyobb művész alkotott.

Ez a művészet pedig ebben az esetben a ren- dező: Murnan. Leírhatatlan az a gondosság, az a művészi ízlés, az a kultúra, amellyel ez a rendező dolgozik. Mondják, hogy vannak a filmek jelenetei, amelyeket átvesztek vettek föl, amíg a rendező végre tökéletesnek találta. És legendákat beszélnek arról, hogyan kereste végig fél Európát, hogy megtalálja Marga- rethát, az igazit, akire ezt a szerepet rá lehet bízni. És megtalálta végre valahol egy kis svédjei színházban Camille Horn német szármá- zású színésznőt, aki ott a színpadon is Marga- rethát játszotta.

Filmek nem soha nem játszott Camille Horn kasszája. Így mondják a beavatottak, de — nehéz elhinni. Ahogy mosolyog, ahogy sir, ahogy a börtönben üres keráit hímálja és gyöngöden, anyásan, könnyesen tekint le kar- jaiba képzelt gyermekére, ez a filmjéteknak olyan tökéletessége, amit a világhírű sztárok közül sem tudna senki utánaesni. Talán még a kitinó Lillian Gish sem, akivel sok te- kintetben rokon ez az új színésznő, de akinek sokkal szebb és — úgy érzéjük — őstónósebb, előbb.

Mephistót Emil Jannings játssza. Ördögi és anyagi. És félképen: emberi. Gonosz és intrikus, de néha kedves csirkefogó és a Marthe assz- szonnyal való jeleneteiben nincs más szó rá — bájos.

Martha asszony: Yvette Guilbert. Ha nem lenne világhírű, mint chanson-énekesnő, világ- híri lehetne, mint komika. Annyi kedves humor van benne, mint egy pajkos francia Yvette Guilbert-chansonban és annyi groteszk ko- mika, mint egy angol karikatúraszoborban.

Faustot Gösta Eckmann játszta. Az öreg Faust remek maszkjában azok se ismerik föl, akik már látták régebbi filmszerepeiben. Ami- kor aztán, mint fiatal Faust jelenik meg, is- mért megállapíthatjuk: mennyire hasonlít kül- sőben, sőt játékában, főleg arcminikájában is a fiatal Beregi Oszkára.

És végül ismét Murnanról, a rendezőről kell írni, aki a film csodálatosan finom beállításán, minden árnyalatnak, fényugárnak jelentősé- get adó világítási effektuson fölül megoldott egy rendkívül nehéz problémát: szerzes egy- ségbe olasztotta Goethe „Faust”-jával az ere- deti, ősi „Faust”-mondát. És ebből a legenda- szerűsügből kiindulva, a képeket és a valóság határára lebegteti az egész filmet. Érzeti, hogy szeretettel és — áhitattal dolgozott.

És áhitattal kell nézni is ezt a filmet, amely- nél szebbet, hibálatlanabbat még életemben sem láttam. (h. i.)

**GOODRICH PNEU**  
AZ UTAK KIRÁLYA  
**SZILÁRD BÉLA**  
VI., Lázár-utca 14.  
(az Opera mögött)  
Telefon: T. 181-28

Garantált 60 hónapra  
**BUTOROK** Hihetetlen olcsó árban  
kedvező fizetési feltételekkel a közismert, legrögebben fennálló  
**Ehrentreu és Fuchs Testvérek**  
Budapest VI, Teréz-körút 8. szám. Alapított 1879

**Készpénztőkéjét**  
a legelőnyösebben kamatoztatja  
és gyűmölcsöszteti a  
**Róth Bank**  
Főnáll 1906. év óta Bpest, Vilmos eszár-ut 45

Nálunk nyerték a  
**3 milliárdot!**  
Vegyen vagy rendeljen Ön is nálunk  
**osztálysorsjegyet**  
 $1/1 = 20 \text{ pengő} = 250.000 \text{ K}$  |  $1/2 = 10 \text{ pengő} = 125.000 \text{ K}$  |  $1/3 = 5 \text{ pengő} = 62.500 \text{ K}$   
**Lányi és Társa**  
bank- és váltóüzlet  
a magy. kir. osztálysorsjáték fővárosi főja  
Budapest IV, Apponyi-ter 3 (Klotild-palota)

**A VÁROSI SZÍNHÁZ siker-műsora**  
Ma hétfőn este | Szerdán szeptember 29-án | Pénteken október hó 1-én | Szombaton október hó 2-án | Vasárnap október hó 4-én  
**AKÁCFAVIRÁG**  
MIKSZÁTH-FRATER diadalmas dalosjátéka  
Kedden, folyó hó 28-án  
**TEIKO KIWA** egyetlen népszerű estéje  
**Pillangókisasszony**  
Helyárak: 12-től 95 ezerig  
Csütörtökön, folyó hó 30-án  
**WEINGARTNER FELIX** vezényleésével  
**AIDA**  
Helyárak 8-tól 78 ezerig

# SZÍNHÁZ

## Ami az Intim Pistából kimaradt

Mondja, kedves Intim Pista,

mi a véleménye a szezon nagy operettágyújáról, a Cirkusz Lábass Juciájáról, úgy is, mint hercegnőről?

— Na? Ugye römök?

— Mindenesetre a legelegánsabb, legtisztább és legrendesebb operettelőadás, amit hosszú évek óta pesti színpadon láttam. A rendező leérettségizett, felsőbb osztályba fölépített. Nyugat-európai csim, izlés és gazdagság az egész vonalon.

— Vivát Tihanyi Vilá. No de az operett?

— Sürgönyprognózis: 100—150 előadás, teljesen függetlenül az operettől. Amit ugyanis ilyen fényűzően, ilyen gondosan, ilyen szemléprázdlat „embarrás de richesse”-el szervezőnek, annak menni kell magától is. Amint legelőször óhajtok leszögezni: a Haskell-revü óta ez az első operettelőadás, amelynek a kórusa, illetve újabb színházi terminus technikus szerint — a girl-személyzete kifogástalan.

— Ezek után áttérhetünk netán a magán-szereplőkre?

— Netán? Kérem. Hát mindenekelőtt Lábass Jucira, ugyebár? Fájdalmasan állapítom meg, hogy a hajdan oly babonásan szép, karcsu-termetű, őzjárású színésznő, akinél szép háta talán az egész monarchiában nem volt senkinek, olyan ostobán és minden ráció nélkül lefogyasztotta magát, hogy egyszerűen megrokkant, mint egy nemes paripa, amelyet hekegig ok nélkül éhezettek. Majdnem úgy néz ki, mintha éppen most épült volna föl valami nagy betegségből...

— Meg ne ijesszen már, no!

— Na jó, mindebből nem az következik, hogy Lábass megszűnt nő és primadonna lenni. Sőt! Végleges vetüldésében egyszerűbb, nemesebb, közvelelenebb, mint akár évekkkel ezelőtt is, — sokat tanult az utóbbi időben. De szívesebben látók valamivel — molettben. Amióta ettől a nézőtér hölgyei csakugy félnek, mint a színpadét. A városban, az utcán, a színházakban, éttermekben csupa felöltözött sétatáncos jár-kele, eszi a főt karfolt vagy issza a citromos vizet...

— No de, bocsnát, hát Lábass mégse...

— Hiszen azért is tömádomb olyan ridegen, hogy észretérjen. Ó, aki — nyári nyilatkozatai után itélve — úgy szereti, ha szerelmek belé az emberek, mit fog szólni, ha majd senki sem lesz öngyilkos, vagy ha belgrádi milliárdosok nem fogják majd vagyónak felét följáratni a hotel portásának, csak azért, hogy a nevét megtudják...

— Hm...

— Nahát, elég ebből ennyi. A pártner, Nador, a régi. Langyos limonádé. „Faute de mieux...”

— mondja a francia, de mi egyszer már meg kell mondjuk neki magyarul, hogy az a szenvedő, hamis, negédes alpáthosz, amely az ő színpadi dialektikáját egyedül jellemzi, egyszerűen kibíratatlan. Állandóan valami érthetetlen kétségbeesést fanyalg az a hang, valami indokolatlan mártírnumot és teszi mindezt

oly tragikus-sziverepeszten, hogy az ember egyenesen a falnak megy tőle.

— Jesszusom, hát senki sem tetszett magának?

— Dehogy is nem. Latabártól el voltam ragadtatva például, az ő kedves, józsu alakja maga a szivéből mosoly. Nemkülönben Rátkaitól, aki a híres bécsi „Pelikán” figuráját oly meghalott elérékenyültséggel, annyi szívet, kedvet és a színpadi ötvösművészetnek olyan mesteri tudásával és technikájával öntötte át a magyar „Gyula bécsi” alakjába, hogy önmagának s a figurának valóságos élő szobraként jár a színpadon. Márvidyalakítás, amelyben azonban élő szív dobog és élő vér kering. Orsz Vilma a jöő szubrettje. Egyetlen mozdulatával magához öleli az egész nézőteret és el nem ereszt, amíg a színpadról ki nem lép. Egy év alatt megtanult énekelni és az összes soproni allűröket levették magáról.

— Van még valaki?

— Igen. Rubinyi. Nyugodt, kellemes, elegáns. Nem fogja megbánni, hogy a drámatól az operetthez pártolt. Aranyos volt egy lányosképű fiatal statisztá: Kerekes György.

— Kérem, térjünk át az „Ocskay brigádros”-ra.

— Szívesen. A darab, a változó idők forgatagában is csodálatosan konzerválódott, meglepően friss maradt. Szépségeit: himesen magyar nyelvezetet, virágos színeit, kuruc temperamentumát, szerelmes magyarságát élvezőknek és csodálók, lelkesedőknek vagy elandolodóknak rajta. De a vizsínházi előadásra visszacsukván, szemrehányást kell tennünk az erőltet rendezésnek, amely képtelen volt egységet önteni a szélfolyó előadásba. Ha ez a rendezés méltó lett volna a hercegi műhöz, bizonyára meg tudta volna magyarázni az íjlesztően szuggesztív Kiss Ferencnek is, hogy Ocskayban ne csupán a kuruc farkast, a labanc ellen hadakó katonát, de valamennyire az egész mai magyar sors képviselőjét is lássa. Ez a szerep, de az egész darab is, valóságos örökítője a ma magyar tragikumát, könnyű lett volna tehát a darabot eredeti jelentősége felé emelve, kibontózdoktól odaállítani az ország nézőtere elé. A színészek meglelték a magukét. Kiss Ferenc izzó férjassága, gyönyörű magyar feje, veszett haragja és kissé gyűvának — s nem büszkének! — tűnő kétségbeesés közelebb áll ugyan, szerintem, Róza Sándor puzsati szégyelgényfigurájához, mint az ocskói váruőhoz, de tagadhatatlan, hogy így is ősen és délibabosan magyar, sőt — különösen az első fölvonásban: — kuruc! Bartos Gyula Szörényi-jéről más helyen, külön emlékeznünk meg, — elhelyült elsősorban Abonyi Tarics főhadnaggyá — különösen negyedik fölvonásbeli gyönyörű díkezőjéért — és Bodnár monumentális Hama képlárjéért legteljesebb dícsérelünk. Kétfő volt Onodi néhány izgalmasan szép mondatával a palotás tiszt kicsiny szerepében és a kamarás szerepében az ifjú Gyergyai. A

hölgyek, márcsak szerepüknek fogva is — jelenlételemek. Nem sikerült Hajdu vikáriusa sem és Jávorka szereplője, Timár is összetéveszti az ifjúság természetes hamvasságát egy abnormális fiatalember kendőz szerepével. Mindent egybevetve azonban ezerszer inkább egy gyönyöggő Ocskay-előadás, mint egy jazz-bandes Bubi-komédia.

— Apropos...

— Igen. Hát készült az új Fodor; a „Szeretek egy színésznőt”, a színház úgy reklámozta, hogy: „Szeretek egy színésznőt a Magyar Színházban”, amivel nyilván Strauss Vilre, az Angol-Magyar Hitelbank elnöke eléz, aki egyik főszereplője a darabnak. Nem tudjuk, hogy a Magyar Színháznak az a színésznője, akit a reklám szerint — szeretnek, mit fog szólni ehhez a színpadi alluzióhoz, de hogy a publikum vegyes érzelmekkel fogja fogadni azt a darabot, amelynek főszereplője nem is tilkos, de éppen köismert kulcs szerint fölismerhetők, — az egészen bizonyos. Micsoda elszánt izlettenség!

— Beszéljünk tehát egyébről.

— Kérem. Egy kis operai hír, ahol most minden emeleten a Paulini—Harsányi—Kodály-daljáték prózáját, dalait, táncait próbálják. Valahol a negyedik emeleten tiltakozatos, borotvált arcú ember állodgott a félhomályban és amikor valaki elhaladt mellette, hirtelen a fal felé fordult. Megállapították, hogy a rejtélyes idegen — Paulini Béla, a „Háry János” egyik szerzője, aki azért buvik meg a homályban, azért fordul a falnak, hogy ne lássák, amint a szeme időnként megtelek könnyel. Paulini ur elragadtatásának ilyen extatikus kitöréseit jegyzik föl az operisták:

— Amit ez a szakállas ember (Kodály) csinált, azt nem lehet győző szívet! Napjainkban igazán elég vertkészt hál az ember, ez a szakállas szent a magyar mennyország karmestere és a maganjajta földi emberke tehet-e mást, könnyezik, hogy üget is halhatt!

— Falnak forduló társszerző zokogása, milyen kabalá?

— Nem tudom. De „Háry János” különben késsen várja az előadást. A daljáték nagyszerű rendezője, Márkus László péntekre tüzte ki a dízelpróbat és október 16-ára a bemutatót.

— A Városi „Aidd”-ja?

— Eseményszámba ment, ami elsősorban Weingartner Félixnek, ennek az elegáns, világias, örökké mosolygó és örökké fiatal charmeur karnagynak az érdeme. És dícsérelőleg kell kiemelni, hogy Gézánk a valóban fiatal tehetségek ibolyacsokrával is kedveskedett.

— A „nagy” Denevér-előadás?

— Fritzy Massaryval beszél a Reggel bécsi szerkesztője, akinél a nagy Massary kijelentette, hogy szerinte ez a legtekélyesebb Denevér-előadás, amelyet el tud képzelni.

— Na és a pletyka?

— Van. Mindenekelőtt a multheti pletyka aktív bankvezéréről kell megállapítanom, félreértesek elkerülése végett, hogy már régen nem aktív és vidéken földbírtokos. A mai pedig a következő: Mészáros Polt és Sándor Gizi, akik tudvalegőleg a Dolly-ak új színházának lesznek a directrice-ek, legutóbb egy tatár herceggel és ennek kíséretével szórakoztak egy hétig Párisban. A tatár khán, vagy mi a csoda, elutasása előtt diner-t adott a két magyar dáma tiszteletére s ezen a vacsorán az ázsiai nagyur két selyempapírra burkolt csomagocskákat, két ékszeres-kasztélyt nyújtott át a két izgatott művésznőnek. Gizi és Polt alig várták, hogy vége legyen a diner-nek s kibonthassák a gyöngy-, illetve britiáns-csodákat. Mint mindennek, ennek az ideje is elkövetkezett. A kazettákban két érdemrend volt. Valami elefántrend emailirozott jelvényei, szalagon...

### Nagy előkészületek a Teréz köruti Színpad októberi műsorára

Csütörtökön tartja a Teréz köruti Színpad szenzációs premierjét, amely bemutatásra kerül Nagy Endre kitűnő vígjátéka, „Dr. Szabó Bubi”, amelynek főszerepeit: Rajna Alice, Gárdonyi Lajos játsszák. Ugyanabban a műsorban lép először Franka Lore, a népszerű poéta a kabbarek sorában, nagyszerű operettjével, amelynek szövegét és zenéjét ő maga írta, amelynek címe: „Matyolokolom Budapest”. Főszerepeket Siro Anna, Szeneas Ernő, Pethes Sándor játsszák. A műsorunk egyik erősege Fodor László sikerült vígjátéka, a „Nászutasok”, amelynek főszerepeit Lengyel Gizi és Abonyi Tarics játsszák. A műsor legmulatságosabb darabjai Salamon Béla két bohózat, a „A piros bugyellár”, amelyet Nöti Károly írt, valamint a „Spanyol grand”, amely Békeffy László szerzeménye. Bemutatásra kerül még Nagy Endre kitűnő labard-játéka „Az épporoképes örök”, amelyben Berzeffy, Magda, Gizon Gyula és Gárdonyi Lajos játsszanak. Az összes darabokat Nagy Endre szellemes konferánzai kötik össze. A premier iránt óriási az érdeklődés és színházi körökben azt beszélék, hogy ez a műsor a Teréz köruti Színpad egyik legnagyobb sikerű műsorának ígérkezik. A premierre jegyek már váltakozóan addig is a nagy sikerű szeptemberi műsor kerül bemutatásra. Kezdeté 7/9 órákor. Telefon: 65-54.

\* I. Reich, a berlini opera volt tagja, Doszler Gábor, a m. kir. Opera volt korrepetitor, dr. Sebestyén Sándor, Országh Tiivadar és Wank Rikárd művészek a Szekeres-Zeneiskolában (Baross-utca 75) tanítanak.

## VÁROSI SZÍNHÁZ

A világ legnagyobb operettelőadása! \* Minden szereplő világhírtörő!

Hétfőn, 1926 október 4-én, este 7/8 órákor

**KURZ ZELMA**

(Staatsoper, Wien)

**MASSARY FRITZI**

(Staatsoper, Wien)

**SLEZÁK LEÓ**

(Staatsoper, Wien)

**MARISCHKA HUBERT**

(Theater an der Wien)

**ANDAY PIROSKA**

(Staatsoper, Wien)

**MOSER HANS**

(Theater an der Wien)

együttes fölléptével

# ADENEVÉR

Strauss János nagy operettje

A II. fölvonás balettbetéjtét **HEDY PFUNDMAIER** és **TILLY LOSCH**, a wieni Staatsoper primaballerinái táncolják

Melnyárak: 40-től 390 ezerig



# Gróf Kinsky meglepő rekordjavítással győzött a svábhegyi vasárnapi autóversenyen, amelyen több mint százezer főnyi nézőközönség volt jelen

**Az eddig veretlen dr. Feledy Pált a motoros versenyben legyőzte Wolfner László, aki rekordot is javított**

(A Reggel tudósítójától.) Budapestén ma már épp oly társadalmi esemény a svábhegyi autóverseny, mint a híres semmeringi versenyek. Színes és élénk bizonyossága ennek a Királyi Magyar Automobil Club versenyre, amely vasárnap rekord-közönség jelenlétében zajlott le a Svábhegyen, a pesti Semmeringen.

Százezer ember nézte végig a versenyeket és a nézők mintegy ezerkétszáz autója táborozott a célnál, amely főn a fogaskerekű végállomásánál egy óriási táborhelyhez hasonlított. A verseny sportszempontról is rekordverseny volt. A nap krónikáját azonban egy szomorú esemény felhőzi be,

**egy halálos szerencsétlenség,** amelyről A Reggel más helyen talál tudósítást az olvasó. A versenyzők már reggel 9 órakor gyülekeztek a startnál, amely a Kékgyöly-utcában volt. A közönség autói tömött sorban rognak föl a célhoz. A gyalgos közönség ezrei végig a pálya mentén állanak föl. A Nagyszálló elől mint páholyból nézik a versenyt.

**A startnál** fülsiketítő berregés. A motorkerékpárok, mint az ideges versenylovak, türelmetlenül várnak az indulásra. Először a motorokat indítják. A favorit az eddig veretlen dr. Feledy Pál. Nagy népszerűségnek örvend a burkálapos Kaszala Károly. Sokan megcsodálják

a barna buhifrizurás, bőrdresszes Wollemann Istvánnét, aki New Imperialja nyergében az egyetlen motoros nőversenyző.

A legnagyobb nyugalommal várja a startolást. A starter, Jakab Tivadar, nagy pontossággal percenként indítja a versenyzőket. Gyors irammal indulnak egymásután a motorok, minden zavar nélkül. A motorosok mögött sorakoznak a starthoz a kocsik. Az érdeklődők Somogyi Nusit keresik, aki jölimert Citroen-jével a G-osztályba nevezett és az 5-ös startszámot kapta. A művész hívei azonban fájadalommal kénytelenek voltak nélkülözni a versenyben kedvenceket, mert

**Somogyi Nusit nem jelent meg a startnál.** Csak két nő versenyző indult az autóversenyben, a népszerű Delmár Valterné 29-es startszámú Steyr-kocsijával és Rónay Endréné, akit még Walterné néven ismer az autóversenyek közönsége, 24-es startszámú színes Fiat-501-es sportkocsijával. Fritz von Zsolnay, a temperamentumos badeni vendég, akit Graf

Stift-kocsijával a tréning alatt kétszer egymásután nagyon veszedelmes, de mégis szerencsés baleset ér, a két baleset után mégis megjelent a startnál. Zsolnay és Kinsky Ulrich gróf, velük kedését előzte meg, mert Kinsky, aki előző vasárnap Zsolnaytól vereséget szenvedett, most revánst ígért.

**A célnál,** főn, az 5077 m. hosszú pálya végpontjánál az első motorkerékpár megjelenésétől kezdve állandó izgalommal várták a versenyzőket. A versenyvezetőség lelke dr. Szelényi Aladár, a KMAC vezetőkara, aki a legideálisabb versenyfőnökök. A diszhelyen Andrassy Sándor gróf, a club elnöke, ögróf Pallavicini György, Vulf Olaf, gróf Festetics Pál és Bláthy Ottó Titus társaságában az egész clubvezetőség. Föltűnnek az osztrák vendégek, itt van az osztrák automobilklub elnöke, báró Heymerle Frigyes és a klub alelnöke, Robert Mauthner, vagy ahogyan sportkörökben nevezik, Mauthner Bob. Rajtuk kívül Haller (nem István), az osztrák motorkerékpáros szövetség elnöke, továbbá a Herrenfahrereiben és a salzburgi autóklub vezetői. A pesti előkelő társaságból ott láttuk Esterházy Antal hereget, Almássy László grófot, Cziráky József és László grófkát, Zichy Ede grófot és feleségét, Lipiay Antal bárót, ifjú Csekonics Endrét, aki Amerikából egyenesen a versenyre érkezett háza és Desseffy Arisztid grófot. Kilátogatott a versenyre József főherceg és József Ferenc főherceg feleségével együtt. A nézőközönség sorában volt ifj. Horthy Miklós is, aki a startlót visszalépett. A művészvilág is képviselve volt, ott izgult a célnál Molnár Ferenc, Rátkai Márton és felesége, Lengyel Menyhért, Fejes Teri, a kis Petkes, aki különben maga is szenvedélyes motoros. Itt mondjuk el, hogy a rend fölött Kriszauer Kálmán, a közlekedési rendőrség parancsnoka örködött, a telefonszolgálatot a vegyes dandár telefonosztagjával Vörösmarthy főhadnagy vezette és a mentők ifj. Strausz István dr. vezetése alatt vonultak ki.

**Az időmérő a célnál Delmár Tivadar volt, Magaziner Jenővel,** akik az új francia villanyórával századmásodpercnyi pontossággal mérték a beérkezők idejét.

**A verseny** alatt az eredményeket megafonnal továbbították. A motoros verseny meglepetést és a közönség számára csalódást hozott, mert a publikum favoritját,

az eddig veretlen dr. Feledy Pált leverte a Zenith-Jap géppel versenyző Wolfner László, aki 4.01 másodperces idejével megjavította a magyar rekordot. A mellékkocsival versenyzők győztese Urbach László lett, A. J. S. géppel. Az autók versenyre már sokkal több izgalmat hozott. Először a turautó futottak, aztán a sportkocsik, vé-

gül a versenykocsik. A közönség számontartja kedvenceit, Rónayt, Delmárnt éljenzik, Lyka Istvánt is, aki nőtustat víz és lázas türelmetlenséggel várják Kinsky grófot. Népszerű lett a fiatal bécsi autógyáros, Josef Gráf, akit csak „Pepi Gráf” néven szólítanak a mezőny befentesei és aki fiatal feleségével ült Gráf & Stift-kocsiján. Persze, lesik Delmárt és Zsolnayt is. Közben azonban

előbb egy kis baleset történik az Istenhegyi-ut 45. számú utkaparóháznál,

amely utszakasz a pálya legveszedelmesebb pontja. A 3-as startszámú Amilcar-turakocsi, amelyet Jeney László vezetett, itt

nekiment egy fának, amely letépte a kocsi ajtaját és szétverte az üvegvédőt. Az utas, Jeney mechanikus, kiröpült a kocsiból, de rögtön talpraugrott és futva elérte a továbbhaladó kocsit,

amely aztán 7.17 másodperces idővel be is jött a célhoz. Ezután történt Kalmár Tihamér 12-es startszámú Steyr kocsijával

**Vasady Ottó halálos katasztrófája.** A verseny megakadt. A hangulat most már nyomott lett s noha ezután futották a verseny győztesei a szenzációs eredményeket, csak halk ünneplésben részesültek. Rónay Endréné, talán a katasztrófa hatása alatt, a Nagyszálló-utól kiállt a versenyből. A favoritok ezalatt lefutották szenzációs eredményeiket.

**Ulrich Kinsky gróf 3 p. 43.36 másodperces idejével Steyr versenykocsiján 8 másodperccel megjavította a pályarekordot.**

Josef Gráf, Gráf & Stift kocsijával 3.5154 idővel 3 másodperces pályarekordjavítást ért el. Utána legjobb időt a bécsi Fritz Haydn ért el, aki gróf Festetics Sándor Daimler-sportkocsijával 3.5753 másodperc alatt futotta be a pályát. Delmár Walter Steyr-sportkocsijával csak 3.5869 másodperccel ért el, így Haydn mögött maradt. Delmárné 6.0772 alatt érkezett, de azért nyert. Kinsky kocsiját indították legutoljára, így az ő bravuros eredménye zárta be a versenyt.

**I. Kategória: Solo-motorkerékpárok:**  
6. Osztály 0.175 cm. hengerűrtartalom. 1. Osztály-győztes: Hans Schauder (Graz) által nevezett és vezetett Puch-motorkerékpár. 4 p. 43.36 mp. (Osztályrekord.) — 2. Urbach László által vezetett Nova-motorkerékpár. 4 p. 57.58 mp.  
4-osztály 250 cm. hengerűrtartalom. Győztes: Hóbl Hugó (Graz) által nevezett és vezetett Puch-motorkerékpár. 4 p. 30.01 mp. (Osztályrekord.) — 2. Dragosch Jenő által vezetett Méray-motorkerékpár. 4 p. 47.00 mp.  
B-osztály 350 cm. hengerűrtartalom. Győztes: Wolfner László által nevezett és vezetett Zenith-motorkerékpár. 4 p. 01.99 mp. (Osztályrekord.) — 2. Rudolf Runtseh (Wien) által nevezett és vezetett New Imperial-motorkerékpár. 4 p. 24.96 mp.

## Svábhegyi verseny 1926

Gróf Kinsky Steyrje a nap legjobb idejét futja és abszolút győztes RUDGE kerekekkel

A Steyr kocsikon kívül Rudge drótküllös kerekekkel voltak felszerelve az Austro-Daimler, Gráf & Stift, Mercedes, Bugatti, Amilcar, Salmson, Mág, Weiss Manfréd, O. M., Fiat, Peugeot, Lancia és Ballot autók

A Rudge Withworth a legerősebb, legkönnyebb, legelasztikusabb, legkönnyebben szerelhető és legszebb kerék

**Dénes és Friedmann Rt**  
VI, Desseffy-u. 29  
Telefon: 89-86, 144-71

## Svábhegyi verseny

Gróf Kinsky Ulrich Ferdinand

**STEYR**  
A NAP LEGJOBB IDEJE

Saját rekordját 12 másodperccel megjavítja

**Gróf Kinsky Ulrich szenzációs svábhegyi rekordját**

**Record-Rex benzinnel futotta!**

A versenyzők 90%-a ezt az üzemanyagot használja!

**“STEAU”**  
Kőolajkereskedelmi Rt  
V, Nádor-utca 8

3205 Ford-autó és Fordson-tractor alkatrészek raktárra érkeztek Szakszerű javítások eredeti amerikai gépekkel felszerelt műhelyben I., Budaörs-ut 17-19. Tel.: J. 129-28  
Halteneberger Vilmos a Ford-gyárak autorizált képviselője  
Városi iroda: VI., Nagymező-utca 19. Tel.: T. 66-15

**C-osztály 500 ccm. hengerűrtartalomig.** Győztes: Urbach László által vezetett A. J. S.-motoroképkár. 4 p. 07.07 mp. — 2. Robert Jellinek (Wien) által vezetett s vezetett A. J. S.-motoroképkár. 4 p. 07.72 mp.  
**D-osztály 750 ccm. hengerűrtartalomig.** Győztes: Gyula László (ánóv) által vezetett és vezetett Norton-motoroképkár. 4 p. 31.64 mp. — 2. Fedák Béla által vezetett és vezetett Norton-motoroképkár. 4 p. 55.96 mp.  
**E-osztály 1000 ccm. hengerűrtartalomig.** Győztes: Robert Eberan von Eberhorst (Wien) által vezetett és vezetett Matchless-motoroképkár. 4 p. 19.86 mp.  
**F-osztály 1200 ccm. hengerűrtartalom fölött.** Győztes: Kaszala Károly által vezetett Harley Davidson-motoroképkár. 5 p. 06.09 mp.

**II. Kategória: Mellékkocsis motoroképkárok:**  
**B-osztály 350 ccm. hengerűrtartalomig.** Győztes: Skoupi Alfred által vezetett és vezetett Rex Acme-motoroképkár. 6 p. 53.88 mp.  
**F-osztály 600 ccm. hengerűrtartalomig.** Győztes: Urbach László által vezetett A. J. S.-motoroképkár. 4 p. 46.45 mp. — 2. Dr. Hájós Imre által vezetett és vezetett Scott-motoroképkár. 4 p. 58.48 mp.  
**G-osztály 1000 ccm. hengerűrtartalomig.** Győztes: Dr. budai Goldberger Antal által vezetett, Urbach László által vezetett Brough Superior-motoroképkár. 4 p. 25.09 mp. (Országrekord).  
**Gi-osztály 1000 ccm. hengerűrtartalom fölött.** Győztes: Kaszala Károly által vezetett Harley Davidson-motoroképkár. 5 p. 18.07 mp.

**III. Kategória: Tura-automoblok:**  
**I. osztály 500 ccm.-ig.** Győztes: Ermer Arpad által vezetett Hanomag turautó, 9 p. 51.53 mp.  
**II-osztály 750 ccm.-ig.** Győztes: Szniék Viktor által vezetett Weiss Manfréd III. gyártmányu turautó, 8 p. 22.66 mp.  
**G-osztály 1000 ccm.-ig.** Győztes: Jeney László által vezetett Amilcar turautó, 7 p. 01.66 mp.  
**F-osztály 1500 ccm.-ig.** Győztes: Zolnay Endre által vezetett O. M. turautó, 5 p. 31.65 mp.  
**E-osztály 2000 ccm.-ig.** Győztes: Wilhelm Sándor által vezetett és vezetett Ballot turautó, 4 p. 48.00 mp.  
**D-osztály 3000 ccm.-ig.** Győztes: Neumayer István által vezetett Lancia Lambda turautó, 6 p. 06.77 mp.  
**C-osztály 5000 ccm.-ig.** Győztes: Landy István által vezetett és vezetett Peugeot turautó, 4 p. 56.37 mp.  
**B-osztály 8000 ccm.-ig.** Győztes: Filipp Feriher von Berckheim által vezetett és vezetett Mercedes-Benz turautó, 4 p. 22.24 mp. — 2. Ernst Baron Wentzel von Mosau által vezetett és vezetett Mercedes-Benz turautó, 4 p. 28.67 mp.

**IV. Kategória: Sport-autók:**  
**I-osztály 500 ccm.-ig.** Győztes: Szász Kovács Ernő által vezetett Sina-Violet sportautó, 9 p. 22.91 mp.  
**G-osztály 1100 ccm.-ig.** Győztes: Diehl Hubert által vezetett Amilcar sportautó, 5 p. 53.92 mp.  
**F-osztály 1500 ccm.-ig.** Győztes: Friese C. C. által vezetett Magomobil sportautó, 5 p. 42.85 mp. — 2. Rónay Endre által vezetett O. M. sportautó, 8 p. 40.64 mp.  
**E-osztály 2000 ccm.-ig.** Győztes: Rosa Archimede Breseia által vezetett O. M. sportautó, 4 p. 45.15 mp. — 2. Lyka István által vezetett és vezetett O. M. sportautó, 5 p. 37.52 mp.

**D-osztály 3000 ccm.-ig.** Győztes: Fritz Hayden (Wien) által vezetett Austro Daimler sportautó, 5 p. 57.63 mp.  
**C-osztály 5000 ccm.-ig.** Győztes: Josef Gráf által vezetett Gráf & Stift sportautó, 3 p. 51.54 mp. — 2. Delmár Walter által vezetett és vezetett Steyr sportautó, 3 p. 58.69 mp.  
**B-osztály 8000 ccm.-ig.** Győztes: Ernst Baron Wentzel von Mosau által vezetett és vezetett Mercedes-Benz sportautó, 4 p. 22.27 mp.

**V. Kategória: Versenyautók:**  
**G-osztály 1100 ccm.-ig.** Győztes: Velox Rt. által vezetett, Szniék Viktor által vezetett Salmson versenyautó, 4 p. 27.25 mp.

**F-osztály 1500 ccm.-ig.** Győztes: Csermely Károly által vezetett Bugatti versenyautó, 4 p. 21.23 mp.  
**E-osztály 2000 ccm.-ig.** Győztes: Lovag Haupt Károly által vezetett Bugatti versenyautó, 4 p. 12.27 mp.  
**C-osztály 5000 ccm.-ig.** Győztes: zróf Kinsky Ulrich által vezetett és vezetett Steyr versenyautó, 3 p. 43.36 mp. (Pályarekord). — 2. Zsolnay Frigyes által vezetett és vezetett Gráf & Stift versenyautó, 4 p. 05.79 mp.

A svábhegyi autóverseny ismét bebizonyította, hogy Cordatic a legjobb.

## Poincaré vasárnapi beszédében támadta a császári és dicsérte a mai Németországot

Páris, szeptember 26.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Politikai körök feszült figyelemmel várták Poincaré vasárnapi beszédét, amelyet St. Germain en Laye-ban tartott. A miniszterelnök nem tért ki az aktuális politikai kérdésekre és azt sem lehet mondani, hogy tul barátságosan kezelte Németországot.

Hangsúlyozta, hogy a hadviseltek érzelmei távol állnak minden harciasságtól, mert eléggé ismerik a háboru borzalmait és fokozottan kívé a békének. Mindazonáltal — folytatta Poincaré — a háboru borzalmassága sohasem lesz elég ok arra, hogy lemondjanak a dicsőségről és elköszölnék Franciaország jogaival, amelyeket megvédtek. Amikor a középhatalmak a világ-háboru tüzet lángra gyújtották, mi a támadásért való felelősséget nem kivétel nélkül minden németre hártottuk, a megszállt területeken elkövetett barbárságokért nem minden német tisztelt és katonát tettünk felelőssé. Mindazonáltal nem felelhetik el önök, hogy

a háborut nekünk üzenték meg és a császári vezérkar utasítására kémleltlenül és kegyetlenséggel viscltek.

Ha a mai Németország nyíltan elvetti a tegnapi Németország bizonyos bűneit, akkor a francia

nép könnyen meg fog feloldozni sebeiről és kezet nyújt azoknak, akik ezeket a sebeket okozták.

A jelek azt mutatják, hogy a nagy változás útban van és bizalommal nézhetünk északi szomszédunk felé. Mi nem akarunk egyebet, mint Európa nyugalmát, határaink állandóságát, külpolitikai akciószabadságunk függetlenségét és a mindennapi munka zavartalanágát.

## Egy délbrázíliai várost teljesen elpusztított, kétszáz embert megölt az orkán

Páris, szeptember 26.

A Newyork Herald jelentése szerint Sao Paolo délbrázíliai tartományban

orkán pusztított. Itambe városa teljesen elpusztult. Eddig 200 halottat állapítottak meg.

A „Chicago Tribune” newyorki jelentése szerint Kanadában is nagy anyagi kárt okozott a hóvihár. Magában Manitoba tartományban a gabonatermelők kára 12 millió dollár.

## Pécsi vallomás szerint az elfogott Nika Károly bizalmas viszonyban volt a meggyilkolt Köhler Zsuzsannával

Pécs, szeptember 26.

(A Reggel tudósítójától.) A pécsi rendőrségnek vasárnap a késő éjjeli órákban tudomására jutott, hogy egy Hosszu Rózi nevű rendőri főfelügyelő alatt álló leány, aki nemrég érkezett Budapestre a városba, azt a kijelentést tette, hogy

Nika Károly, az elfogott rádiómérnök, tudomása szerint, bizalmas viszonyban volt a rejtélyes körülmények között meggyilkolt Köhler Zsuzsannával.

Hesszu Rózi vallomását azonnal közzétek telefonon a budapesti főkapitánysággal is, amely e vallomás alapján Nika Károlyt hétfőn délelőtt újból ki fogja hallgatni a Kertészutcai gyilkossággal kapcsolatban.

Leszállított árakon!

### MICHELIN PNEU

legjobb, legolcsóbb!

Gyári lerakat: Nagy József, Andrássy-ut 34. szám  
Telefon 21-57

### NEW-HUDSON

a világhírű H. Le Vack mester konstrukciói

#### 10-féle típusban

Kedvező fizetési feltételek

VEZÉRKÉPVISELET:  
VERES PÁLNÉ-UTCA 19. SZÁM



### GOODYEAR

#### CORD PNEU

APART AUTÓ R.T.  
VI. Andrássy-ut 37  
Telefon: 89-44. sz.



# a vezető világmárka!

### Személykocsik:

- 509** 4 hengeres  
5 ballongumival
- Alváz ..... K 70 millió
  - Norm. Spider, ..... K 83 millió
  - 2 üléses ..... K 83 millió
  - Luxus Spider, ..... K 86 millió
  - 3 üléses ..... K 86 millió
  - Sport, 2 üléses ..... K 98 millió
  - Norm. Torpedó, ..... K 88 millió
  - 4 üléses ..... K 88 millió
  - Luxus Torpedó, ..... K 90 millió
  - Berline, 4 üléses ..... K 102 millió
  - Cabriolet, 2 üléses ..... K 105 millió
- 503** 4 hengeres  
6 ballongumival
- Alváz ..... K 85 millió
  - Torpedó, 5 üléses ..... K 114 millió
  - Spider, 4 üléses ..... K 112 millió
  - Berline, 6 üléses ..... K 134 millió
  - Coupé, 6 üléses ..... K 144 millió
  - Cabriolet, 6 üléses ..... K 146 millió
- + 10% fényüzési adó

### Teherautóalvázak:

- 503F**  
1000 kg. hordképességre,  
5 gumival ..... K 80 millió
- 505F**  
1500 kg. hordképességre,  
7 gumival ..... K 109 millió
- 603**  
2000 kg. hordképességre,  
7 gumival ..... K 160 millió
- + 2% forgalmadó,

### Személykocsik:

- 507** 4 hengeres  
6 ballongumival
- Alváz ..... K 113 millió
  - Torpedó, 6 üléses ..... K 150 millió
  - Coupé, 6 üléses ..... K 175 millió
- 512** 6 hengeres  
6 gumival
- Alváz ..... K 135 millió
  - Torpedó, 7 üléses ..... K 182 millió
  - Coupé, 7 üléses ..... K 207 millió
  - Berline, 7 üléses ..... K 221 millió
- 519a** 6 hengeres  
6 gumival
- Alváz ..... K 220 millió
  - Torpedó, 7 üléses ..... K 275 millió
  - Coupé, 7 üléses ..... K 315 millió
  - Berline, 7 üléses ..... K 326 millió
  - Cabriolet, 7 üléses ..... K 339 millió
- + 10% fényüzési adó

Eladási osztály:

## Magyar Fiat Automobil Rt.

IV, Váci-utca 12. szám. Telefonszámok: 124-53, 150-76

# KÖZGAZDASÁG

## Közgazdasági társasjáték

(A Reggel munkatársától.) Közgazdasági körökben új társasjáték divatozik. A „tekintély” elkiáltja magát: „Javul a helyzet”. A többi, miközben rögtön érzi, hogy a helyzet csakugyan javul, legott érveket keresgél a tekintély állításának megerősítésére. És meg is találja az érveket! A dohányfogyasztás emelkedik... A betétek szaporodnak... Az investíciók hatását érezzük... A termés hatását érzékeljük... Tehát — javul a helyzet. Hát semmi kétség.

### a helyzet javul.

A héten példánl ezt írta valaki: „a nyaralásból visszatértek „fokozottabb mértékben szerzik be az évi cipőszükségleteiket”, amire egy másik ezt írta hozzá: „ezek után telkiismeretlenség s a gazdasági defetizmus egy neme, ha nem látjuk be, hogy a gazdasági helyzetben lényeges javulás állott be”. Az igazság e furesa

### társasjátékban

az, hogy a gazdasági élet megprohadt vizeit csakugyan fölborzolták a termésből befoljó pénzek és az investíciós munkálatok. A „tekintélyek” ezt érzik, de

a nagyközönség körébe még nem áradt szét a javulás jétékony szellője

s ha a nyaralásból hazatértek „fokozottabb cipőszükségletüket” kielégítik is, — nagyobb számban vagyunk, akik egyáltalán nem térünk vissza a nyaralásból és boldogok volnánk, ha a normális cipőszükségletünket tudnánk kielégíteni. Valami

### mélyseges ellentmondás

van tehát e „tekintélyek” megállapítása és a nagyközönség esondés sóhajtatásai közt, amit nem is könnyű megmagyarázni, mert legott kitűnik, hogy a nagyközönséget nem is annyira a közgazdasági statisztikai értelemben vett helyzete, mint inkább

### a jövedelemeloszlás problémái

érdeklék. Mialta ugyan társasjátéshatnak oda-főnn elnök és vezérigazgatói körökben, ű is tud komoly érveket fölhozni a maga helyzetének rossz volta mellett, mint például: „Számos család az idén egyáltalán nem tudta megvenni a tankönyveket gyermekei részére.”

\*

### Az adóvégrehajtó meséli.

hogy soha olyan képek nem tárultak a szemé elé, mint mostanában. Ugynevezett jó családok majdnem teljesen üres szobákban laknak. A szőnyegek ninesenek már meg, a kredenc, a pesti ember híres kredence, amelyért egész életében harcol, nehogy elvigyék adóba, már

## WESSELÉNYI-MOZI

WESSELÉNYI-UTCA ÉS SZÓVETSÉG-UTCA SAROK (Magyar Színháznál)

Hétfőtől szerdájig:

RUDOLF SCHILDKRAUTTAL  
**Jákob fiai**

POLA NEGRIVEL

**Az éjszaka virága**

nincs a helyén, a butorokat eladták, fölítették, nines mit lefoglalni... Ellenben gyakran harmincezer aranykorona adóteher lóg az ilyen kredencelen emberek háttán. Ez a harmincezer aranykorona abból az időből való még, amikor az adóhatóságok minden pesti emberben olyan tözsedjétekhöz szimatoltak, aki agyonra szedte magát. Abból az időből valók, amikor legendák jártak szájról-szájra, hogy a paraszt strimpflje fölrepel a sok pénztől. Ma aztán ott vagyunk, hogy a pestinek repedt föl a strimpflje, a parasztnak pedig egyáltalán nem is volt. De a késedelmi kamat növesztette a tartozást, az újabb kivétel dagasztotta s végül fölhozott az egész, kimondhatatlan számú magasságokra. És most

nem lehet behajtani, legföljebb főnkre lehet izgatni érte az embereket.

Ez így van. De a másik oldalon Bud Jánosnak is igaza van abban, amit vasárnapi nyilatkozatában mond. Nines nehezebb állás, mint pénzügyminiszternek lenni egy páratlan világházkrisis idején. És nines rettenetesebb küzdelem, mint az egyik oldalon ragaszkodni a nagy-nehezen és keserves munkával elért állambiztartási egyensúlyhoz, a másikon pedig adókat bevasalni egy beteg magángazdaságon. Hanem egyet mégis figyelmébe ajánlanánk a pénzügyminiszter urnak. Azt, hogy ezeket

a lehetetlen adósságokat, amelyeket senki meg nem tud fizetni, amelyeket soha behajtani nem lehet már és amelyeket csak azért követelnek, mert „jogerősek”, valahogyan generálisan el kellene végre intézni.

Semmi érdeke nem szól mellette, hogy embereket zaklassanak vele s aktákat halmozassanak tovább, viszont minden érdeke, hogy hagyják békében őket dolgozni. Haad álljanak végre talpra. Elvégre, hogy is mondták Bécsben? *Wo nichts ist, hat auch der Kaiser sein Recht verloren.*

\*

### A tőzsde is javul...

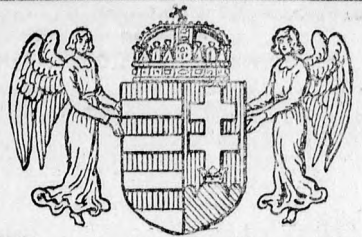
Javulása ezuttal nem kaland és nem jétékos szenvedély eredménye. A javulás tempója is azt mutatja, hogy a tőzsdén ma más, komolyabb erők érvényesülnek, mint azokban a napokban, amikor a piac egy idegekben is megbomlott gazdasági tükrre volt. A leszállított bankkamatláb mellett az értékpapírban való elhelyezkedés kétségtelenül jó üzletnek tetszett és annak is bizonyult. Ha emellett megfontolás tárgya volt, hogy az általános helyzet is jobb, hogy az iparvállalatok munkához jutottak, azt lehet mondani, hogy a tőzsde javulása, hű képe a helyzetnek. Elvégre a tőzsde csakugyan a pillanatnyi gazdasági helyzet alakulását és nem a jövedelem elosztásának mikéntjét mutatja. Jólásokba sohasem boesátkoztunk. Most sem tesszük. De az a körülmény, hogy a tőzsde csak lassan és bizonyos időszakos visszaesésekkel, az időleges elfirradás biztos jelei közt javul meg, véleményünk szerint

több biztatást nyújt egy egészséges fejlődésre, mintha rohamos emelkedéseknek lennénk tanúi.

Lassan járj, tovább érsz...

Es a fix kamatozású papiroknál vajjon az-e a szabály, hogy ha gyorsan jársz, akkor is tovább érsz?... Valami furesa van abban, ami-

kor azt olvasom, hogy a valorizációra nem szabad számítani. Vajjon mire lehetne nagyobb jogosultsággal, mint az állam kötelezettségére, amelyet „javultabb helyzetben” bizonyára teljesíteni is fog? Mert, kérem... Hiszen nem azt mondják-e, hogy javul a helyzet?... —a.



## XVII. magy. kir. Osztályorsjátek

72.000 sorsjegy. 36.000 nyeremény.

Minden második sorsjegy nyer!

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben:

500.000 pengő =

**6.250.000.000**

= hatmilliárd és 250 millió K

Jutalom és nyeremények:

300.000 pengő =

**3.750.000.000**

= hárommilliárd és 750 millió K

200.000 pengő =

**2.500.000.000**

= két és félmilliárd K

100.000 pengő =

**1.250.000.000**

= egymilliárd és 250 millió K

50.000 pengő =

**625.000.000**

= hatszázhuszonötmillió K

40.000 pengő =

**500.000.000**

= ötszázmillió K

stb. stb. Összesen több mint

**69 milliárd korona**

mely összeget készpénzben fizetik ki

**Az I. osztály huzása október 15-án kezdődik**

A sorsjegyek hivatalos árai:

|                                         |                                          |
|-----------------------------------------|------------------------------------------|
| Egész<br><b>20 pengő</b><br>= 250.000 K | Fél<br><b>10 pengő</b><br>= 125.000 K    |
| Negyed<br><b>5 pengő</b><br>= 62.500 K  | Nyolcad<br><b>2½ pengő</b><br>= 31.250 K |

Sorsjegyek az összes elárusítóknál!

# METROPOL-ÁRUHÁZ

Rákóczi-ut 56

Őszi bevásárlása előtt látogassa meg áruházunkat. Saját gyártmányu pamut-, vászon- és chiffonáruinkat módunkban van a legolcsóbban árusítani. Néhány cikk árát itt közöljük. Figyelje meg hirdetésünket:

Chiffon fehérneműre . . . **9.000 K**  
Pamutvászon, vastagszálu **10.800 K**  
Batiszt-chiffon . . . **18—35.000 K**

Cégünk különlegességei:

Ia kelengye pamutvászon **21.800 K**  
Lepedővászon, vastagszálu **35.000 K**  
Paplanlepedő, 180 cm. sz. **56.000 K**  
Pouplin . . . . . **28.000 K**  
Lenvásznak, len- és damasztasztalneműek

Gyapjukazán . . . . . **47.500 K**  
Gyapjukazán, egész prima **58.000 K**  
Női szövetek . . . **55—300.000 K**  
Férfi gyapjuszövetek **80.000—350.000 K**

Selyemáruk nagy választékban

Vidékre készséggel küldünk mintákat

## Magyar Légiforgalmi Részvénytársaság

Budapest VII, Erzsébet-körút 9. szám (New York-palota)  
Telefon: József 83—87

Szeptember hó 1-től

### ŐSZI MENETREND:

ind. 7<sup>00</sup> 14<sup>00</sup> ↓ Budapest ↑ 10<sup>45</sup> 16<sup>45</sup>  
érk. 8<sup>45</sup> 15<sup>45</sup> ↓ Wien ↑ 9<sup>00</sup> 15<sup>00</sup>

Az autó a New York-palotától 6<sup>30</sup> és 13<sup>30</sup> órakor indul. Jegyváltás, fölvilágosítás az igazgatóságnál és az összes menetjegyirodákban

# VASÁRNAPI SPORT

## A góltrekorder Takács lába eltörött a vasárnapi futball-derbyn

**A szombathelyi Weinhardt, a „magyar Zamora” bámulatos védéseket produkált A vasas — Király volt a mezőny legjobb embere Hungária-ut — 25.000 néző — Biró: Strasser (Székesfehérvár)**

(A Reggel munkatársától.) Valóságos népvándorlás indult meg vasárnap délelőtt a szombathelyi Sabaria útra, merthely aki még nem látta a szombathelyi Sabaria útra, hírvess esőpátát, az mind előtt a Vasas elleni ütközetre. A megjelent futballrajongók serege azonban családott, mert a futball szépségeiből alig láttak valamit. Elhelyeztél olyan kemény, rámenős és több ízben kiméltelen játéknak lehetett a szemtanuja, amelyet

**Takács lábtorése koronázott meg.**  
A nagytechnikai góltrekordeket a mentők vitték a zsidó-kórházba.

**A mérkőzés lefolyása:**  
Sabaria: Weinhardt — Nagy, Kovács — Horváth, Vámos, Bass — Kruczer, Mészáros, Holczbauer, Szladovits, Németh.

Vasas: Nyerges — Klein, Király — Remmer, Purczel, Reiner — Jeckl I., Takács, Jellinek, Szentmiklóssy, Himmer.

Rögtön erős és nyílt játék alakult ki, amelyben a gyors fautok mindkét részlől egymást követték. Az egybéként nagy szakértelemmel bírókód Strasser ekkor még nem torol meg minden szabálytalanságot és ennek eredményeként különbözően a szombathelyi Nagy küzd tulmérészen. A földön középen a földönözésé Takács kirárik.

A lüvés pillanatán Weinhardt bámulatos mérészségével a lábára veti magát... mindkét elváródnak... Takács a földön marad: eltörött a lába...

A közönség örösi igazalma közepette Takácsot kivisik a pályáról, majd a gyorsan előhívott mentők a zsidó-kórházba szállítják, ahol csonttörést állapítanak meg. Ezután kegyetlen iramban folyik a játék, amelyben különösen a Holczbauer—Mészáros—Kruczer-triász, a Vasasnál pedig Klein bekki produkál elősranat.

Gólnélküli féldél után a 10 emberrel játszó Vasas egymástul veszedelmében támad, de

**Weinhardt Zamorát megszegényítő roblizonádokkal védi lábát.**

A Sabaria ellentámadásait főként az egyszerre nagyra uótt Király rombolja szét, aki a mezőny kimagaslóan legjobb embere.

Bár az utolsó percekben a Vasas-esatárók állandán tűz alatt tartják Weinhardt kapuját, gól nem esik.

A mérkőzés után nagyon elkeseredett volt a hangulat a Vasas-ülézőkben. A városesebkek ódságot beszélték, mert a bíró — még tavaly a SZAK tagja volt — Takács szerencsétlenségéért pedig Nagyot okolják, akit állítólag fél is jelentenek.

**Válogatott tenniszgárdánk győzött Bécsben. (A Reggel tudósítójától telefonjelentése.) Az osztrák-magyar tenniszviadalon a magyar színek képviselői (Kehrling, Takács, Göncz, Kirchmayer és Péterfy) 6:3 arányú értékes győzelmet arattak.**

## Győzött a Hungária

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap az Orth néküll, de Stofflannal szereplő kék-fehérek a gólképtelen Nemzeti biztosan verték. — A robusztus újpestiek is megérdemelt győzelmet arattak Kispeszt fölött ugyancsak két góllal.

**Hungária—Nemzet 2:0 (1:0).** Hungária-ut. — Bíró: Zsarnóczy János. Előlejtő végi gyorsiramban és helyenként nyívó küzdelmet vívott a két nagyeredőjű együttes. A kék-fehérek esatársor tengelyében az, ugy látszik, betegos Stofflann csak az első negyedórában volt elemében, azt után állandón az oldalát fogva, álló játékok produkált. Így a félidőben vesztesémes volt, két gól is felett.

A vezetést már a 9. percben az MTK ragadta magához, Braun révén, akinek

erős lüvését Gullovich kitértette, de a labdát Braun befejtette, amit a befutó Koosis II. még jobban a hálóba nyomott: 1:0.

A Nemzeti esatársól több lenületes akcióval választottak, gólt azonban nem tudtak löni. Az első féldél utolsó percében a bíró Koosis (MTK) kiállította.

A II. féldélben már csak 10 emberrel játszó (Nálter ment belénekk) MTK továbbra is uralta a mezőnyt és sorozatos támadások után, az 5. percben

**Stofflann egy kornehöl bravuroz gólt fejelet: 2:0.** Ezután fokozódik az iram, újabb gól azonban nem esik, bár mind a két fél kapuja előtt több górhelyzet támadt. A győztes csapatból Braun, a Nemzetiből Spitz volt a legaktívabb. Molnár ezáltal mindvégig kelkesen küzdött.

**Újpest—Kispeszt 2:0 (1:0).** Úllót-ut. — Bíró: Schissler. A góllal a bíró Koosis (MTK) kiállította. A Kispesztiek a gólvonalon belül fogott el. A győztes gólokat Jeszsnás lötte. Fogl III-at a bíró kiállította. Fogl II. nem egy nézők górhelyzetben volt segítségére a bizonytalanul védő Benedeknek.

## Lóspört

### Lovaregyleti versenyek

#### A Kettős-Ivadékyverseny Búvész, az Allvány-díjat Mileva nyerte

A kétévesek részére kiírt Kettős I vadékyversenyt a reds fávork Búvész imponáló fölényvel nyerte meg három nagyon 30 korszás, Brutus, Inseparabile és Alfa ellen. A gyors Buvette fája, amely a leggyorsabb versenyen igen könnyen nyerte, rövid távon idősebb lovainkkal is sikerrel fog mérkőzni. — A derby-tavon futott Allvány-díjban a pehelysúlyúak voltak elől. Győzött szép finis után az erősen véleményezett Mileva, az egyformán fogadott két fávork, Csavargó II. és Vito, ráadásul sem voltak veszélyesek. — Blondella, a kétévesek handicápjának győztese kétszeres agrodalmat okozott híveinek: erős küzdelem után rövid felhosszal nyert, de Csuta, Midas lovasa nekivágás miatt óvást adott, de ellene, az igazgatóság azonban ezt, mint alaplant, rövid tanácskozás után elutasította.

#### Részletes eredmény a következő:

I. futam: 1. Bardi II. (6:10) Sz. 86. L. II., 2. Krinólin (6) Gulyás B., 3. Szent Lőrincz (6) Sz. 82. L. II., Fm: Sántán, Solyom, Ne-busuli, Rázd lel Hókobli. 3h, 3h, Tot: 10:15, 12, 16, 13. — II. futam: 1. Mileva (3) Csuta, 2. Dellány (6) Szekeres, 3. Medor (6) Balog. Fm: Honfárás, Csavargó II., Vadász, Akar Drágerer. 3h, 3h, Tot: 10:50, 16, 27, 27. — III. futam: 1. Búvész (6:10) Bauer, 2. Brutus (6) Gulyás B., 3. Inseparabile (1/2) Szabó L. II. Fm: Alfa, 15h, 1h. Tot: 10:18. — IV. futam: 1. Blondella (6) Szucs, 2. Midas (10) Csuta, 3. Belle Dame (4) Szabó L. II. Fm: Csóré, Fritness, Adós, Várkai. 0. M., Mandvenczer, Murva. Fejh, fejh, Tot: 10:58, 22, 24, 21. — V. futam: 1. Ohé (4) Kaszán, 2. Julka (2) Singer, 3. Kontár (2) Szenté. Fm: Blondian, Mucskas, Nyh, 15h, Tot: 10:14, 21, 20. — VI. futam: 1. Inpar (4) Blazsek, 2. Dawa (3) Szekeres, 3. Berengó (6) Csuta. Fm: Ravigotte, Deraline, Revizió, Krikri Pasha. Nyh, fejh, Tot: 10:22, 22, 21, 18.

## Eszterházy-memoriál

Vasárnap futották Bécsben a 150 millió Eszterházy-emlékversenyt. Az 1200 méteres tenyészversenyben a három magyar ló vezetett elől: 1. Schönbrunn (Schejbal), 2. Parola (Esch), 3. Bedley (Kovács). Fm: Fortis, Vysokrad. Két hosszal nyerte a 1/2 hosszal harmadik, Tot: 10:13, 15, 15. gróf Wenckheim-színekkel nemcsak a nagy dívan kísérte szerencse, de a megnyitó futamban is Kapatos révén.

Naplókat — értesüléseink szerint — tulajdonosa ma összes idei kötelezettségeitől.

# BOOKMAKEREK FOGADÓ-IRODÁI:

**IV, Kossuth Lajos-utca 14-16**  
Telefon: 23—38 és József 23—19

**VI, Andrassy-ut 48** József 63—85

**VI, Váci-ut 1 (Westend-ház) Telefon: 80—92**

**VII, Rákóczi-ut 51** Telefon: József 55—01

**VIII, Baross-utca 52 (József-kürt sark)**  
Telefon: József 139—12

**VII, Thököly-ut 28** Telefon: József 92—93

**Legközelebbi versenynapok:**  
Október: 2, 3, 9, 10 (M. L. E.)  
Szeptember: 29, Október 13, 20 (Pestvidéki)

## Ügetőversenyek

Vasárnap délelőtt az Ügetőverseny-Egyesület átrendezte a pályát az ügető tréner egyesületnek. A trénerék és hajlék tulajdonképpen egy minta napot akartak rendezni, de ez az első kísérlet az előkészület hiánya miatt nem járt kellő sikerrel.

**A nap részletes eredménye:**  
I. futam: 1. G. Nadp bécsi (12) Gendur, 2. Alice (3) Sütő, 3. Urának (p) Maszár F. Indult még 4 kocsit. Tot: 10:30, 26, 13, 15. Olasz: 10:30. — II. futam: 1. Vidor (p) Wiesner, 2. Bohun (25) Marschall, 3. Adéla (20) Vost. Indult még 4 kocsit. Tot: 10:17, 12, 13, 17. Olasz: 10:30. — III. futam: 1. Arvuti (15) Sütő, 2. Hüllán (3) Maszár F., 3. Isar (3) Maszár I. Indult még 4 kocsit. Tot: 10:15, 12, 14, 12. Olasz: 10:33. — IV. futam: 1. Elmaradt. — V. futam: 1. Rendelen (2) Kallinka, 2. Peckás (14) Cassolini, 3. Vihar (3) Kovács. Indult még 2 kocsit. Tot: 10:21, 15, 16. Olasz: 10:33. — VI. futam: 1. V. (3) Maszár F. (3) Sütő, 2. Patyolat (p) Köstler, 3. Hangya (6) Vizmathy. Indult még 5 kocsit. Tot: 10:38, 12, 11, 11. Olasz: 10:34. — VI. futam. (Második rész): 1. Gusztó (15) Hofmann, 2. Sokol (p) Dubovec, 3. Diák (12) Szilágyi. Indult még 4 kocsit. Tot: 10:27, 17, 20, 17. Olasz: 10:33.

Felolós kiadó: Róna Ödön igazgató  
„Világosság”-könyvnyomda r. Budapest, VIII, Conti-n. 4.  
Műszaki igazgató: Deutsch D.

## Somfai Elemér fölényesen nyerte a dekalton-bajnokságot

(A Reggel tudósítójától.) A két napon át tartó dekalton bajnoki viadalon, amely a Margitszigeten folyt le, legkiválóbb all round atlétának, Somfai Elemér (MAC) diadalmaskodott.

Somfal szombaton még csak 50 ponttal vezetett, vasárnap azonban már több mint 1000 pont előnyre tett szert és így kenterben győzött a fiatal Hahn (MTK) előtt.

**A vasárnapi dekalton-szakok:**  
I. 110-m. gúftutás: 1. Somfal (MAC) 17.4 mp. 2. Nagy (MAC) 18.6 mp. 3. Hahn (MTK) 21.4 mp. 4. Bácsalmássy (BEAC) 24 mp.  
II. Diszkoszvetés: 1. Somfal 38 m. 04 cm. 2. Hahn 36 m. 96 cm. 3. Bácsalmássy 35 m. 35 cm. 4. Nagy 29 m. 60 cm.  
III. Rúdugrás: 1. Nagy 840 cm. 2. Somfal 390 cm. 3. Hahn 240 cm. 4. Bácsalmássy 220 cm.  
IV. Gerelyvetés: 1. Somfal 50 m. 05 cm. 2. Hahn 39 m. 80 cm. 3. Bácsalmássy 39 m. 70 cm. 4. Nagy 31 m. 40 cm.  
V. 1500 m. síkfutás: 1. Nagy 4 p. 51.8 mp. 2. Somfal 5 p. 02.2 mp. 3. Hahn 5 p. 10.4 mp. Bácsalmássy földán. Végeredményben tehát

**Magyarország 1926. évi dekalton-bajnoka Somfal Elemér (MAC) 6845.41 ponttal.**  
2. Hahn Károly (MTK) 5735.16 ponttal. 3. Nagy Ernő (MAC) 5716.22 ponttal. 4. Bácsalmássy (BEAC) 4418.27 ponttal.

**Két új ifjúsági rekord.** (A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt az FTC Úlló-úti pályáján kitűnő rendezésben lefolyt ifjúsági atlétikai viadalon a fiatal versenyző-gárda teljes számban vonult föl és nagy készséggel tett tanúságot, amit kitűnik abból is, hogy két ifjúsági rekorddal lettek gazdagabbak és Schopp haláltusa nagy-szerű magasugró rekordját. Elősránok a súlydőlő és távolugró versenyzők teljesítménye is. Főbb eredmények: Magasugrás: 1. Schopp (KISOSZ) 178 cm. (Rekordehállítást!) 2. Weminger (FTC) 173 cm. 3. Gollócs (FTC) 173 cm. — 4x200 m. staféta: 1. FTC 1 p. 35 mp. (Ifjúsági rekord!) 2. MTK, 3. BITE. — 5000 m. gyaloglás: 1. Janoschik (MÁV) 25 p. 25.8 mp. (Ifjúsági rekord!)

Ezer vasutas levante vonult föl vasárnap a Kőányaltni pályán Tasnady Szücs András Mgr. elnökeigazgató és Fischer Mr főfelügyelő előtt. A pontversenyben az Eszaki Főműhelyi leventék győztek. További helyesbék: 2. Isvánfalvi főműhely, 3. Belvárosi és Gólytelep holtversenyben. 5. Szolnok, 6. Szombathely. A vasutas leventék fegyveremlétek és pompás készültségük voltak.

**Gyúgye sportot nyújtott a Magyar Uszó Szövetség** vasárnapi pontszerző versenyre, amelyen csak négy számat lehetett lebonyolítani mindössze 11 (I) versenyzővel. Eredmények: I. 1000 méteren Holba és Bonk (III. ker. TVE) 1—1 pontot szereztek. — II. 200 méteres mellúszásban Bory (MTK), Holba és Szusztyócs (III. ker. TVE) 1—1 pont. — III. 400 méteres mellúszásban Máté (FTC) 3 p., Szabó (MTK) 1 p. — IV. 200 m. ifj. gyorsúszás: Sipos Lajos 1 pont.

**Magyarország polbhajonkságal több napon át tartó küzdelem után a következő eredményekkel zárultak:** I. Férőlegyesben bajnok: Lauber Dzsóz. 2. Gyurkovich, 3. Báró Hatvány Iván dr. és dr. Kovács Jóné. — II. Női egyesben bajnok: Szálványé. 2. Laszóné, 3. Eil-schnorr (Bcs). — III. Párosban bajnok a Szálványé—Hatvány-pár a Gyurkovich—Kovács-együttes előtt. — A rendezés mintaszervi volt.

## Budapest sulydőlő csapatbajnoka a MAC

(A Reggel tudósítójától.) A BEAC—KAOE atlétikai viadal vasárnap is bővelkedett nyívó küzdelmekben. Különösen Steinmetz (KAOE), Marvalits (BTE) és Szepes (MAC) szerepeltek elősranat.

Az ötös sulydőlő csapatbajnokságban a griffmadaras atléták könnyen győztek

az egyetemi gárda fölött.  
A Speidl-emlékversenyben Barsi (BBTE) játszva győzött.

**Részletes eredmények:**  
200 m. I. oszt. gúftutás: 1. Magyar (KAOE) 26.7 mp. 2. Dénes (MAFC) 27.2 mp. 3. Helfer (KAOE) 28.7 mp. — Diszkoszvetés, I. oszt.: 1. Marvalits (BTE) 40 m. 40 cm. 2. Darányi (MAC) 40 m. 58 cm. 3. Regös (DKASE) 39 m. 60 cm. — 800 méteres Speidl-emlékverseny: 1. Barsi (BBTE) 2 p. 05.4 mp. 2. Riegler (BTK) 2 p. 07.6 mp. 3. Rauecz (BEAC) 2 p. 08.2 mp. — 400 m. I. oszt.: 1. Steinmetz (KAOE) 50.4 mp. 2. Ferenyzy (MAFC) 53.2 mp. 3. Kurunczy (MTK) 53.2 mp.

**Budapest 1926. évi ötös sulydőlő csapatbajnoka a MAC 3217 centiméteres átlaggal.**

A MAC esatársának tagjai: Darányi, Egri, Nagy, Somfal és dr. Pápal voltak. 2. BEAC 1176 cm-es átlaggal.  
3. MTK 1107 cm-es átlaggal.  
200 m. I. oszt. síkfutás: 1. Steinmetz (KAOE) 23.2 mp. 2. Balázs (KAOE) 23.6 mp. 3. Pinter (MAC) 24 mp. — 1500 m. II. oszt. síkfutás: 1. Ferihegyi (MTK) 4 p. 21 mp. 2. Aczél (FTC) 4 p. 24 mp. 3. Kern (FTC) 4 p. 22 mp. — Székfutas: I. oszt.: 1. csoportban 1. KAOE 2 p. 05.4 mp. 2. MAC 2 p. 05.4 mp. 3. BBTE 2 p. 09 mp.

**Uj osztrák maratlon rekord.** Bécsi tudósítónk jelenti: A hernási sportter és Tullnerbach között ma folyt le 42 kilométeres pályán 37 résztvevővel a maratloni futásverseny. Első lett Tuschler (WAC) 2 óra 45 perc 13 másodperc (osztrák rekord), második Woisk (Gras) 2 óra 50 p. 28 mp., harmadik Klabweich (Urfahr) 2 óra 51 p. 53 mp. idővel.

**Eldöntetlenül végzett a kaposvári Somogy** a budapesti „Turul”-lal. Eredmény: 2:2 (1:0). — A Terézváros—Városc AC profimecsben az előbbi 3:0 (1:0)-ra győzött.

**A még eddig veretlen Egyetértés SC** vasárnap az amatőr II. osztályban kemény küzdelemben 2:1 (0:1)-re verte az Iszter. SC-t. — Egyéb eredmények: Testvériskola—BAK 2:1, BSE—MTK 5:2, Vasas—BTE 4:2, KAC—III. ker. TVE 1:1, MAC—UMTE 2:1 (2:0).

**A profibajnokság állása.** 1. FTC 5 ponttal. 2. Sabaria 5 p. 3. Hungaria 4 p.

**Videki futball. Szegedről telefonálják:** A Bástya-Budai „33”-os mérkőzése 1:1 (1:0) arányban eldöntetlenül végződött. A mérkőzés első felében a szegediek határozott fölényben voltak, a II. féldél egyenlőséggel ellentétben küzdelmet mutatva. Bíró sándor vezető bíró a Bástya második féldélben rugott góllal a briliánsan védő Zsák és az egyik határhíró reklámújsárára nem adta meg. — **Débrceenböl** jelenti tudósítónk: A Boeskey—Erszébenváros, II. oszt. profilla mecs 3:2 (2:0)-is eredményben a Boeskey javára végződött. A helybéli csapat esatársora meglepően intelligens és gólképes játékokat produkált. — **Soroksárról** kapjuk a hírt, hogy a helybéli csapat, a Soroksár, csak néhcyen tudott eldöntetlen eredményt kiérőszakolni a keményen finiselő Bak FC-bal szemben. Eredmény 2:2 (2:1).

**Izzalmas vlaskodásban bővelkedett a BTK** meghívásos versenyre, amely vasárnap este a Gómbelváros iskolában pályán rendezve folyt le. Az egyes mérkőzések győzesei a következők voltak: Polónyi (BTK), Szabó Gyula és Pál (BTK), Kubinyi (NSC), Szóke (UTE), Trifunovics (BTK), Schmidt (BTK), Weiner III. (BTK) és Csizsár (BTK).

**Érdekes és kemény küzdelem folyt vasárnap délelőtt az FTC evezős versenyen,** amelyen a Springer-vándorlójás négyest a Rendőrlősi AC gárdája nyerte meg másfél hosszal a Poszeidon előtt. Harmadik helyre az FTC került. A táv körülbelül 1800 m volt.

# „PAPAGÁJ”

Erzsébet-körút 53 — Telefon: J. 121—67

**Minden este 10 órákor:**  
**ELSŐRANGU TÁNC-ÉS KABARÉ-MŰSOR**

**Előkelő, művészi, izlées!**  
**Vidámság! Hangulati!**  
**Polgári éttermi árak!**

Kedd, szorda, szombat, vasárnap  
**záróra 5 órakor!**

Igazgató: Oláh Gyáriás Mihály

## Tornacipő 60.000 K

vulkanizált gumitalppal.....

## 70.000 K

36—41. számig.....

## Svéd nadrag 70.000 K

leányok részére.....

## Kertész, VI, Andrassy-ut 36